FOTO ATLAS

2018 YAZ / SAYI 26 FİYATI 12.00 TL KKTC FİYATI 15.00 TL

DOĞAYA YARATICI YAKLAŞIMLAR

EK
YILDIZLARI
GÖRÜNTÜLEMEK
ASTROFOTOĞRAFÇILIK

ENGELLERİ AŞMAK

AYNI KARE FARKLI MEVSİMLER

KARANLIĞI GÖRMEK

HARMANLIK HAKKI

KENDİ MAKİNENİ YAP

SINIRLAR

ZAMANLA OYNAMAK

DAHA YAKINDAN BAK!

ATLAS FOTOĞRAFÇILARI ANLATIYOR
KAÇAN BALIK

NO: 2018/01

KAPADOKYA / KAMİL FIRAT

Gökyüzünün sırlarından mağaraların derinliklerine

FotoAtlas'ın yeni sayısı yine fotoğraf tutkunları için birbirinden ilginç dosyalar ve röportajlarla dolu.

Bu sayıda Ali İhsan Gökçen, beğeni toplayan bir doğa manzarası fotoğrafını elde etmek için gerekenleri, çekim ve görüntü işleme sürecini "Doğaya Yaratıcı Yaklaşımlar" başlığıyla anlattı. Galip Olcayto, "Sınırlar" portfolyosuyla dron üzerinden, fotoğrafçının, bedeninin sınırlarının ötesinde bir aygıta hükmederek çevreye daha bütünlüklü ve büyük bir açıdan bakma çabasını aktardı. Can Yücel, belli aralıklarla çekilen kareleri peş peşe getirerek zamanı kontrol eden time lapse tekniğini yazdı.

Fotoğrafçılığın özel dallarından olan mağara fotoğrafçılığı konusunu kaleme alan Ali Ethem Keskin, yeraltında yön bulmanın, karanlık galerileri aydınlatmanın, derinlerdeki bir mekânı ilk gören kişi olup bunu paylaşmanın zorluklarını ve güzelliklerini aktardı. Turgut Tarhan, FotoAtlas için lensin yaklaştırma yeteneğini artıran telekonvertörü kullanmanın inceliklerini ve elde ettiği sonuçları yazdı.

Atlas fotoğrafçıları Turgut Tarhan, Servet Dilber, Selim Kaya, Yıldırım Güngör, Ali Ethem Keskin ve Ali İhsan Gökçen kaçırdıkları en önemli kareleri ve onları neden elde edemediklerini anlattı. Gökhan Tan, 12 yaşından beri fotoğraf çeken Kütahyalı bir çiftçi olan Nuri Dilek'in hikâyesini hazırladı.

Yeni sayıda ayrıca, Zeytinburnu Uluslararası Fotoğraf Festivali Z FotoFest küratörü Prof. Ozan Bilgiseren ve kendisine çevirmenlik yapan Fahd Al-Antaroh, festival kapsamında İstanbul'a gelen Endonezyalı fotoğrafçı Achmad Zulkarnain ile skype aracılığıyla özel bir röportaj gerçekleştirdi. Zulkarnain, okurlarımız için sıra dışı hayat hikâyesini, fotoğrafçılığa bakışını ve engelliler için gerçekleştirdiği projeleri anlattı. Başka bir söyleşiyi de Servet Dilber, Kamil Fırat'la gerçekleştirdi. Sayfalarımızda, var olan seçenekler arasında ihtiyaçlarına yanıt bulamayınca kendi fotoğraf makinelerini üretmeye başlayan Fırat'ın fotoğraflarını bulacaksınız. Servet Dilber'in kaleminden ayrıca, Yaz 2018 sezonundaki yeni modeller hakkında bilgiyi okuyacaksınız.

FotoAtlas yeni sayısıyla birlikte tüm okurlarına "Yıldızları Fotoğraflamak - Astrofotoğrafçılık" konulu kitapçığı da armağan ediyor.

KANSU ŞARMAN

İÇİNDEKİLER

2018 YAZ
SAYI 26

KAPAK FOTOĞRAFI:
ALİ İHSAN GÖKÇEN

EK

YILDIZLARI
GÖRÜNTÜLEMEK

Yayıncı
Doğan Burda
Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş.

İcra Kurulu Başkanı
Cem M. Başar

Yayın Direktörü
Murat Köksal

Yayın Yönetmeni
Kansu Şarman

Yazı İşleri Müdürü (sorumlu)
Mustafa Türker Erşen

Yayın Danışmanı
Servet Dilber

Görsel Yönetmen: Tolga Çoruh
Tasarım: Bahadır Erşık

Haber Müdürü: Nazlı Kurt
Araştırma: Tevfik Taş
Foto Muhabiri: Turgut Tarhan

Fotoğraf Kurulu
Gökhan Tan *(Fotoğraf Danışmanı)*, Yasin Akgül, Sinan Anadol, Ali Murat Atay, Servet Dilber, Şebnem Eraş, Umut Kaçar, Selim Kaya, İzzet Keribar, Ali Ethem Keskin, Zafer Kızılkaya, Ufuk Sarışen, Tolga Sezgin, Hakan Öge, Mustafa Seven, Kerem Yücel

Yazı Kurulu
Füsun Arman, Rüstem Aslan (Arkeoloji), Oya Ayman, Cenk Durmuşkâhya (Botanik), Yard. Doç. Dr. Yıldırım Güngör (Jeoloji), Nedim Gürsel, Doç. Dr. Necmi Karul, Serkan Ocak, Prof. Dr. İlber Ortaylı, Tülay Zihli Özgür, Selcen Pirge, Yeşim Pütgül, Melih Şabanoğlu, Mehmet Sait Taşkıran

Katkıda Bulunanlar
Hakan Atay, Ozan Bilgiseren, Nuri Dilek, Kamil Fırat, Ali İhsan Gökçen, Galip Olcayto, Ersin Parmaksız (Düzelti), Can Yücel

Marka Müdürü: Ayşegül Parlayan

Ankara Temsilcisi: Erdal İpekeşen
0 312 207 00 71
atlas@doganburda.com www.atlasdergisi.com

Yönetim
Tüzel Kişi Temsilcisi: Mehmet Rauf Ateş
Satış ve Dağıtım Direktörü: Egemen Erkorol
Finans Direktörü: Didem Kurucu
Üretim Planlama Direktörü: Yakup Kurtulmuş

Reklam
Grup Başkanı: Nisa Aslı Erten Çokça
Grup Başkan Yardımcısı: Neslihan Can
Satış Koordinatörü: Suzan Özen - Haluk Demir
Satış Müdürü: Hatice Tarhan
Reklam Teknik: Ayfer Kaygun Buka - Şaban Yazır Tel: 0 212 336 53 60
Faks: 0 212 336 53 91

Rezervasyon: Tel: 0 212 336 53 00 - 57 - 59 - Faks: 0 212 336 53 92 - 93
Ankara Reklam Bölge Temsilcisi: Sezinur Balıkçıoğlu
Tel: 0 312 207 00 72 - 73
Hedef Sayfalar: Tel: 0 212 336 53 70 - Faks: 0 212 336 53 91
Bölgeler Reklam Satış Müdürü: Dilek Ünlü Tel: 0 212 336 53 72
Faks: 0 212 336 53 91

Yönetim Yeri
Kuştepe Mahallesi, Mecidiyeköy Yolu Cad. No: 12 Trump Towers, Kule 2
Kat: 23, 34387, Şişli, İstanbul
Tel: 0 212 410 35 66 **Faks:** 0 212 410 35 64

Baskı
Uniprint Basım San. ve Tic. AŞ.
Ömerli Mah. Hadımköy-İstanbul Cad. No: 159, 34555 İstanbul
Tel: 0212 798 28 40

Dağıtım
Doğan Dağıtım Satış Pazarlama Matbaacılık
Ödeme Aracılık ve Tahsilat Sistemleri A.Ş.
0 212 449 63 63

Yayın Türü: Yerel, Süreli, Dönemsel

FIPP üyesidir.

DB Okur Hizmetleri Hattı: 0 212 478 0 300
okurhizmetleri@doganburda.com
DB Abone Hizmetleri Hattı: 0 212 478 0 300
Faks: 0 212 410 35 12-13
abone@doganburda.com - www.doganburda.com
Her gün saat 09:00 - 22:00 arasında hizmet verilmektedir.

Zamanla oynamak

Time lapse fotoğrafçılığı belli aralıklarla çekilen kareleri peş peşe getirerek zamanı kontrol ediyor; dakikalar, saatler, hatta aylar birkaç saniyeye sığıyor. Dünyaya farklı bir hızda bakmamızı sağlayan bu görüntüleme tekniğinin tıptan uzay bilimlerine birçok kullanım alanı da var.

YAZI VE FOTOĞRAFLAR **CAN YÜCEL**

Time lapse son yıllarda çok popüler olmuş, birçok yerde karşımıza çıkan ama aslında fotoğrafın ilk dönemlerinden beri farklı amaçlar için kullanılan bir fotoğraf tekniği. Benim için time lapse, geçmiş zamanı hızlandırarak bir sonraki adımı tahmin edebilmek. Yönetmenliğini Bradley King'in yaptığı "Time Lapse" adlı filmde bir fotoğraf makinesi icat edilir. Bu makine bir yıl boyunca komşularının penceresini çeker. Her gün aynı saatte bu pencereyi fotoğraflayan makine, biriktirdiği bilgilerle artık yakın geleceği tahmin etmeye başlar, bir gün sonranın fotoğrafını çeker ve o pencerede ne olacaksa o görüntüyü gösterir.

Bence de time lapse aslında tam böyle bir şeydir. Geçmişi hızlandırarak farkındalığı artırır, gidişatın görülmesini sağlar, böylece bugünden bir sonrasının tahmini kolay olur. Örneğin 4,5 milyar yıllık dünyamızdaki kıtalar ve okyanuslar sürekli hareket

Kapadokya üzerinde, dünyanın dönüşü ile Samanyolu ve yıldızların hareketinin çekildiği sahneden etkileyici bir kare. Bu çalışmada yaklaşık beş saatlik bir çekim, 10 saniyelik bir videoya dönüştürüldü.

Time lapse çalışması sırasında fotoğrafçı bir noktada uzun süre durduğu için etrafın da ilgisini çeker ve sorulara maruz kalır. Ama eğer doğadaysa daha farklı konukları da olabilir. Çekime eşlik eden bu geyik gibi (en üstte). Kapadokya'daki balonların normal seyir hızı yavaştır. Ama time lapse ile hareket hızlandırıldığında çok daha keyifli bir görüntü ortaya çıkar (üstte).

halindedir. Tabii ki bu hareket anlık olarak algılanılmayacak kadar yavaş, uzun yıllar içerisinde olur. Eğer milyonlarca yıllık bir hızlandırma yapsaydık kıtaların hareketlerini görebilirdik. Daha kısa süreli bir örnek olarak para birimlerinin birbirlerinin karşısındaki değerlerini kıyaslayan grafikleri gösterebiliriz. Mesela 70 yıllık bir dolar-TL grafiğine bakarak önümüzdeki yıllarda hareketin aşağı yukarı nasıl bir yol izleyeceğini tahmin edebilirsiniz. Bu da time lapse'in bir konusudur. Geçmişi hızlandırarak farkındalığı artırmak ve yakın gelecek hakkında tahminde bulunmak.

Time lapse belli zaman aralıklarıyla çekilen fotoğraf karelerinin art arda getirilmesiyle oluşturulan video görüntüsüdür. Time lapse çekim tekniği zamanı hızlandırmak, kısaltmak için kullanılır. Çekimler 10 dakika da sürebilir, üç yıl da. Bazen üç saniyede bir fotoğraf çekmek gerekir, bazı sahnelerde ise günde sadece bir fotoğraf çekilir. Bu süre, çekime başlamadan önce çekilecek olan konuya göre ayarlanır ve çekim esnasında değiştirilmez. Time lapse çekim tekniğinde art arda gelen fotoğrafların arasındaki süreler eşit olmalıdır. Aksi halde

videoda ani hızlanma veya yavaşlamalar olur.

Bir başka dikkat edilmesi gereken nokta ise tüm pozlama, diyafram, ISO, renk gibi ayarların çekime başlamadan manuel olarak ayarlanıp ilk karede ve son karede aynı olmasıdır. Time lapse fotoğrafçılığı normal zamanlı görüntünün aksine, zamanın kontrol edilerek işletildiği bir sinematografik tekniktir. Dakikaların, saatlerin hatta ayların, saniyeler içerisinde gösterilmesini sağlar.

Kare sayısı ve kullanım alanları	
Saatte bir kare	Uzun süreli time lapse çekim tekniği.
Dakikada bir kare	Time lapse çekim tekniği ve stop-motion animasyonları.
Saniyede 18 kare	Early motion görüntüleri.
Saniyede 24 kare	Uluslararası standartta sinema filmi formatı.
Saniyede 48 kare	Slow motion çekim tekniği.
Saniyede 300 kare ve fazlası	High speed kameralar ile çekilmiş very slow motion çekim tekniği.
Saniyede 2 bin 500 kare ve daha fazlası	Very high speed kameralar ile çekilmiş özel efektler. Patlamalar, bir silahın ateşlenmesi gibi.

KONU SEÇİMİ

Time lapse çekimlerinde konu seçimi önemlidir. Her konu ile time lapse yapılamaz. Hızı yavaş olan nesneleri seçmek, çekim sonrası hızlandırdığınızda ortaya anlamlı bir hızın, yeni bir hareketin çıkacağı konular belirlemek daha doğru olur. Örneğin hızlı akan araç trafiğini daha da hızlandırmaktansa, daha yavaş hareket eden gemi trafiğini hızlandırmak görsel olarak daha etkili olur.

Uzun süreli çekimler saatler alabilir, günler, hatta aylar, yıllar bile alabilir. Bir yılı sadece 20 saniyede izletebilmek sadece time lapse'e ait bir tekniktir. Zaman ile oynamak, zamanın içinden kesitler alarak yeni bir zaman yaratmak time lapse'e özgüdür.

Bu yüzden time lapse hızlandırılmış video değildir. Gerçek zamanlı çekilmiş bir görüntüyü hızlandırmak ile time lapse elde edilemez. Time lapse tam zamanın içinden belli aralıklarla zaman dilimleri alıp yeni bir zaman yaratmaktır. Bu da time lapse'e özgü yeni bir dil oluşturur.

Time lapse yaparken hem tek fotoğrafın "an" kavramını bilmek hem de video çekiminin tekniklerine hâkim olmak gerekir. Çünkü time lapse çekiminde ve sonrasında görüntülerin işlenmesinde hem fotoğrafa hem de videoya dair olan her şeyi

Aydın'daki Arapapıştı Kanyonu üzerinde sisin hareketi, sabahın ilk ışıklarında time lapse tekniği ile çekildi.

Fotoğraflar işlendikten sonra videoya dönüştürmek için Adobe Premiere gibi video düzenleme programları kullanılabilir (en üstte). Time lapse çekerken ihtiyaç duyulan olmazsa olmaz ekipmanlar kamera, tripod ve zaman ayarlayıcılı kumanda. Birçok destekleyici ve yardımcı malzeme ile de çalışmak gerekir. En çok tercih edilen kameralar DSLR fotoğraf makineleri. Ancak cep telefonu, dron, aynasız fotoğraf makineleri gibi kameralarla da time lapse mümkün (üstte).

kullanmak gerekir.

Uluslararası Uzay İstasyonu'nun yıllar içinde çektiği, dünya yüzeyini gösteren fotoğraflar; bir şehrin aynı noktadan günde bir kere çekilmiş, 100 yıl önceden günümüze değişimini gösteren fotoğrafları time lapse'e dair en güzel örneklerdendir.

Time lapse görüntüleme tekniği jeoloji, astronomi ve uzay bilimleri, botanik, tıp, yapı mühendisliği, kanser araştırmaları, hücre bilimi, trafik, derin deniz araştırmaları gibi fotoğraf sanatının dışında da birçok alanda kullanılır.

Time lapse çekim tekniği, yavaşlatılmış (slow motion) çekim tekniği ile karşılaştırılabilir ama aslında farklıdırlar. Gerçek zamanlı görüntülerde saniyede 24 kare kayıt edilirken, slow motion bu sayıdan daha fazla kareler ile başlar. Time lapse ise bu sayının altında yapılan kayıtlar ile başlar.

Slow motion'da bir saniyede 100-1000-10 bin gibi hızlarda kare kayıtları yapılır. O yüzden gözün gördüğü gerçek zamanlı görüntüden daha fazla detay, daha yavaş bir şekilde görünür. Time lapse çekim tekniğinde ise tam tersi olur.

EKİPMAN

Kamera, tripod ve zaman ayarlayıcılı kumanda. Bu üç temel ekipman time lapse çekimleri için olmazsa olmazlardır. Ayrıca bunları destekleyici ve yardımcı birçok malzeme ile de çalışmak gerekir.

En çok tercih edilen kameralar DSLR fotoğraf makineleridir. Ancak cep telefonu, dron, aynasız fotoğraf makineleri gibi kameralar ile de time lapse yapmak mümkündür.

Sağlam, sarsılmaz bir tripod videodaki stabil görüntünün sağlanması için çok önemlidir. Çekim esnasında oluşan en ufak bir titreşim veya kadraj kayması, videonun tamamını olumsuz etkiler ve geri dönüşü olmayabilir.

Zaman ayarlayıcı kumanda ise ne kadar süre aralığı ile fotoğraf çekileceğini ve toplamda kaç fotoğraf olacağını ayarlar. Örneğin toplamda 250 kareden oluşan ve beş saniyede bir kare çekilecek bir görüntüyü, çekime başlamadan bu kumanda aracılığıyla belirlersiniz.

Beş dakikalık bir video hazırlamak için art arda 10 binlerce fotoğraf çekmek gerekir. Yüksek boyutlu RAW dosyalar çok fazla alan kaplayacağı için büyük ve çok hızlı kayıt yapan SD veya CF kartlara ihtiyaç vardır. Çekim sonrasında ise bu dosyaları depolamak içinse yedekli hard diskler kullanılmalıdır.

brother
at your side

Kartuş Derdine Son

Kaliteden ödün vermeden düşük maliyetli baskı.

MFC-T910DW

Yüksek Baskı Hızı

Yüksek baskı hızıyla, iş yerinizdeki verimliliği arttırır.

Etkin Kağıt Kullanımı

Farklı kağıt boyutları için ayarlanabilen kağıt çekmecesi ile çeşitli yazdırma işlemlerini gerçekleştirebilir, ADF ile tarama, kopyalama ve faks işlemlerini kolaylaştırır.

Verimli Kullanım

USB yuvası sayesinde PC'ye bağlanmak zorunda kalmadan yazdırabilir veya tarama yapabilirsiniz.

Bağlantı Seçenekleri

Esnek bağlantı seçenekleriyle, tüm çalışma ortamlarına uymak üzere tasarlanmıştır.

13000 sayfaya kadar

siyah baskı kapasitesi ile düşük sayfa başı maliyeti

*Yaklaşık verim Brother'ın ISO/IEC 24712 test standartlarına uygun orijinal metodu esasınca hesaplanmıştır. Yalnızca siyah mürekkep için belirtilmiştir. Renkli baskı kapasitesi 5000 sayfadır.

Japon Harikası

100 yıldan uzun bir süredir

www.brother.com.tr | /brotherturkey

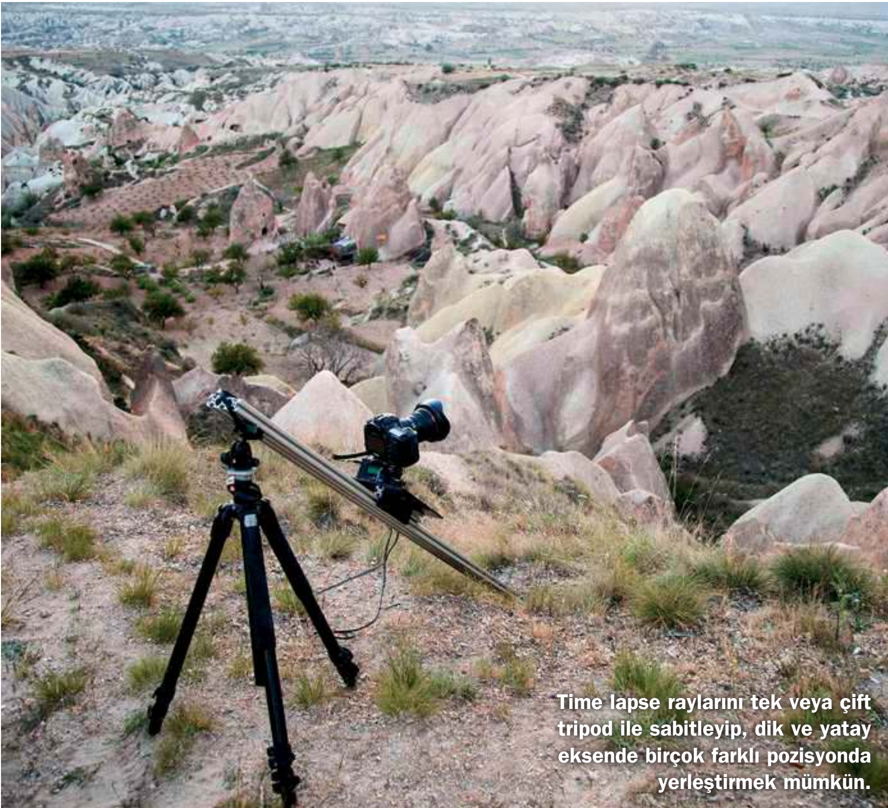

Dünya'nın dönüşünü time lapse ile hızlandırıp saniyeler içinde izleyebilirsiniz. Bu çekim İzmir'de Sarpıncık Deniz Feneri'nde yapıldı.

Time lapse için özel üretilmiş raylar üzerine yerleştirilen kameralar ile hareketli time lapse'ler yapılabilir. Sabit çekimlerdense ray üzerinde oluşan hareket ile videonun boyutu değişerek çok daha etkili görüntüler elde edilebilir. Bu raylara takılabilen 360 derece dönüş kabiliyetli kafalar ile videonun çekim açısını da değiştirmek mümkündür.

Sensör temizliği time lapse çekimlerinde normal fotoğraf çekiminden çok daha önemlidir. Çünkü art arda gelen ve değişen görüntüler üzerinden tozları temizlerken yapılacak her müdahale videoda görünebilir. Time lapse'ten toz temizlemek tek bir fotoğraftan temizlemek kadar kolay değildir. O yüzden çekim öncesi makinenin sensörünü dikkatlice temizlemek gerekir.

Bazen tripodun ağırlığı yetmez, bazen tripodu yere veya bir arabaya bağlamak gerekebilir. Böyle durumlarda çantanızdaki sağlam bir bant çok yardımcı olacaktır. Çekimlerde polarize, ND, infrared gibi filtreler kullanarak pozlama süreleri de artırılarak time lapse'te farklı etkiler yaratılabilir.

Time lapse bir sonraki adımı tahmin etmeyi gerektiriyorsa, doğadaki çekimlerde uzağı izlemek için dürbün kullanımı da bazen yakın gelecekten haberler verebilir. Telefon uygulamaları ile Samanyolu'nun saat kaçta nerede olacağı, Ay'ın büyüklüğü ve doğuş-batış saatleri takip edilebilir. Bu bilgiler gece çekimlerinde çok önemlidir. Telefon, ayrıca Wi-Fi özellikli kameralarda zaman ayarlayıcı kumanda olarak da kullanılabilir.

Time lapse raylarını tek veya çift tripod ile sabitleyip, dik ve yatay eksende birçok farklı pozisyonda yerleştirmek mümkün.

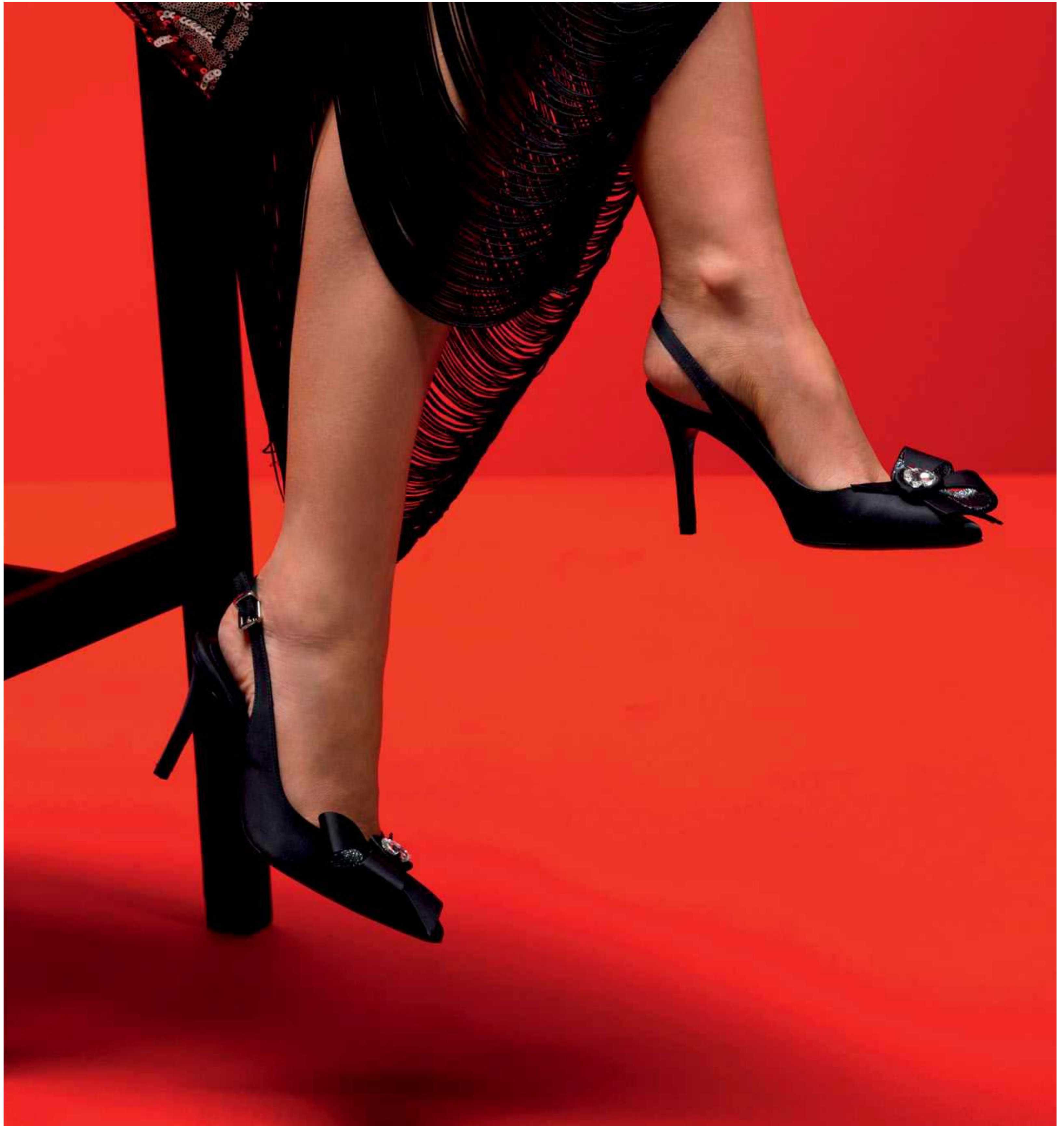
ÇEKİMDEN SONRA

Post prodüksiyon, yani çekim sonrası kısım şu aşamalardan oluşur: İlk adımda art arda çekilen fotoğraflar, fotoğraf işleme programları ile işlenir. Pozlama, renk, kontrast düzeltmeleri gibi temel fotoğrafik müdahaleler sahnenin tüm kareleri düşünülerek uygulanır.

İkinci adımda time lapse'e uygun olarak işlenen fotoğraflar, saniyede belli karelerden oluşan bir videoya dönüştürülür. Kare sayısı genelde saniyede 16-30 dolayındadır.

Son adım ise fotoğraflardan oluşan ayrı ayrı sahnelere sahip videoları birleştirerek tek bir video haline getirmek, kurgulayarak tam bir video oluşturmaktır. Bu üç adım için benim kullandığım programlar şunlardır: Birinci aşamada Adobe Photoshop. İkinci aşamada Time Lapse Assembler. Üçüncü aşamada Adobe Premiere ●

Can Yücel'in time lapse çekimlerinden örnekleri aşağıdaki adreslerde bulabilirsiniz:
Cappadocia Planet *https://vimeo.com/193699408*
İzmir Time Lapse *https://vimeo.com/50746014*

Yaratıcı yaklaşımlar

Doğa peyzajları, fotoğrafçılığın en çok ilgi gören dallarından. Beğeni toplayan bir manzara fotoğrafının elde edilmesi ise çoğu zaman uzun bir hazırlık, ayrıntılı çalışma ve doğa bilgisi gerektiriyor. Etkileyici bir karenin anahtarı her zamanki gibi doğru bir teknik, estetik disiplin ve yaratıcı yaklaşım.

YAZI VE FOTOĞRAFLAR **ALİ İHSAN GÖKÇEN**

Kastamonu, Pınarbaşı'nda bir köy evi, sarı renk almış ağaçların üzerine ise kar yağmış. Her yere pus çökmüş, çevreye tam bir sessizlik, dinginlik ve masalsı bir mavi hâkim. Doğada olmayı seviyorsanız onu daha derin hissedersiniz. Sonrası duygularınızı fotoğrafa aktarma becerinize kalmış.

Antalya'da Köprülü Kanyon çevresinde yüzlerce metre kaya duvarlarına sahip görkemli Tazı Kanyonu. Kanyon duvarlarının kısmen ışık alması ve Köprüçay'ın suyunun tam ışık alarak yeşil renkte görünmesi sadece çok dar bir seyir noktasından ve öğleyin 45 dakikalık zaman aralığında gerçekleşiyor. Doğru zamanda doğru yerdeyseniz bu fotoğrafı çekebilirsiniz.

Güzel manzara fotoğraflarının, insanda yarattığı mutluluk duygusu nedeniyle kolay elde edildiği gibi bir yanılgı vardır. Oysa iyi fotoğrafın elde edilmesi doğru bir teknik ve estetik disiplin uygulamaktan geçer. Çok boyutlu gerçek dünya ile iki boyutlu görüntülerin dünyası başkadır. Başarılı fotoğraf, gerçek dünyanın görsel dilinin doğru kullanılması ve yaratıcı bakışların başarılı şekilde uygulanmasıyla elde edilir.

Fotoğrafın tüm dalları gibi manzara fotoğrafında da yaratıcı yaklaşımları üç aşamalı olarak ele alabiliriz: Fotoğrafın tasarımı, uygulama, fotoğrafın yorumlanması ve işlenmesi.

FOTOĞRAFIN TASARIMI

Fotoğraf, teknik donanımlarla dış dünyada görülen bir nesnenin yorumlanıp görüntüsünün iki boyutlu olarak elde edilmesidir. Öncelikle fotoğrafa konu olacak nesne güzel ve amacımıza uygunsa, ayrıca koşullar ne kadar iyiyse fotoğrafın başarılı olma potansiyeli o kadar yüksektir. Bu anlamda fotoğraf dünyasının klasik ama birinci kuralı olan "doğru zamanda doğru yerde olmak" tanımını ne kadar iyi sağlarsak, başarı şansımız o kadar artar. İyi olmayan manzaraları ne kadar zorlarsanız zorlayın bir yere kadar güzelleştirebilirsiniz. Ayrıca sıradan bir görüntünün sınırları zorlayarak görüntü işleme süreciyle iyileştirilmesi çoğu zaman içerik bozulmasına ve başka bir görüntüye dönüşmesine neden olur. Fotoğrafı çekilecek konunun asgari yeterliliği sağlaması, ışık ve nesne düzeni koşullarına sahip olması şarttır. Fotoğrafın tasarımı bu koşulun sağlanması ile başlar. Fotoğrafın tasarımında dikkat edilecek noktaları şöyle sıralayabiliriz:

1 Öncelikle amacınızı net olarak belirleyin. Amacınız yorum katmadan görülenin belgelenmesi

olabileceği gibi, kafanızda daha önce oluşturduğunuz imge ile özleştirmek de olabilir. Her fotoğrafçının kafasındaki imge, algıdaki seçiciliğe göre değişiktir. Kafanızdaki imge, alanın kimliği hakkındaki bilginize, fotoğraf birikiminiz ve tercihlerinize göre oluşur.

❷ Amacınızı kafanızdaki imgeye göre nasıl sunacağınızı belirleyin. Amacınızı anlatırken başka teknikler, ışık koşulları ve nesnelerin kullanımı gerekebilir.

❸ Doğru zaman ve yerde olup olmadığınızı yeniden kontrol edin.

❹ Kafanızdaki imgeye uygun atmosfer ve ışık koşullarının, yeterli teknik donanımınızın olup olmadığını kontrol edin. Uygun bakış açısının seçimi, çekim sürecinin en zor ve kritik kararlarından biridir. Işığın durumu, nesneler arasındaki oranlar, büyüklükleri, dengeleri, uzaklıkları, bizim yer değiştirmemizle sürekli değişir.

❺ Bakış noktası konuya göre çok değişkenlik gösterir. Örneğin durgun sularda belirli bakış yüksekliğinde olmak, suların yüzeyinin renk, yüzey, doku zenginliği bakımından görülmesini sağlar. Bu konum aynı zamanda suyun kadrajda sahip olduğu oranın artmasını sağladığından, su duygusunu güçlendirir. Dağlar erişilmezlik, derinlik, boşluk, büyüklük hissinin en fazla hissedildiği yerlerdir. Fotoğrafik bakış noktaları, özellikle bu duyguların hissettirileceği yerlerden seçilir. Uygun bakış noktası seçimi konunun hareketli veya durağan oluşuna göre de değişir. Hareketli konularda konunun en iyi ifade edilebileceği nokta ile doğru an arasında denge kurmaya çalışılır; durağan konularda ışık ve atmosferik koşulların değişmesine kadar vaktimiz vardır.

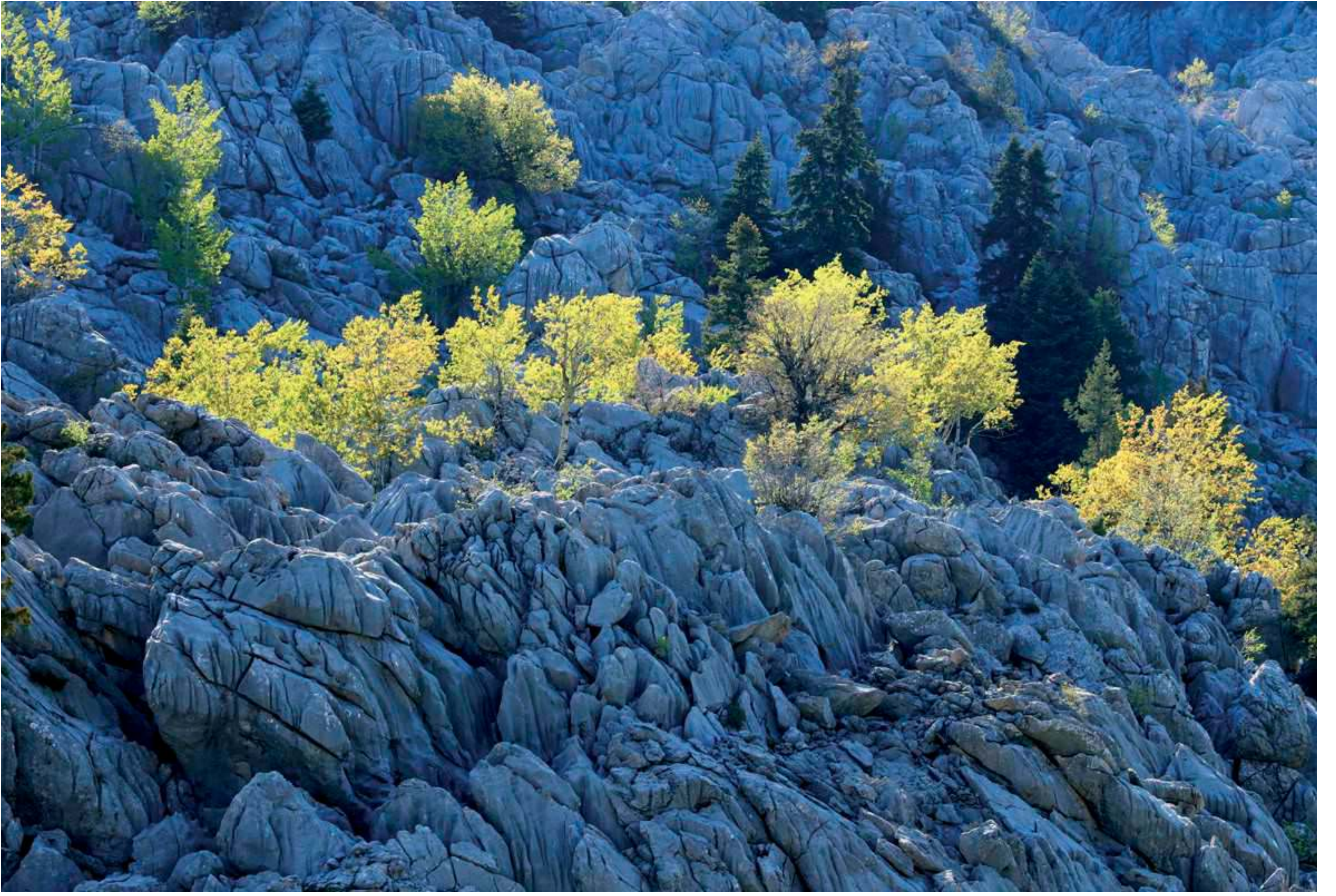
Seçilen bakış noktasında farklı odak uzaklığındaki objektiflerin kullanımı ile farklı bakış noktaları elde edilmez. Ancak odak uzaklıklarının büyümesi ile doğru orantılı olarak, o bakışta seçilen nesnelerin büyüklükleri, oranlar ve etkileri değişir. Perspektif değişimi, bakış noktasının değişimi ile mümkündür.

❻ Daha sonra objektif ve yardımcı araçlar seçilir. Bu noktadan sonra konunun yatay, dik veya panoramik formatta mı anlatılacağı belirlenir.

❼ Teknik değerlere karar verilir. Poz değeri, çekim hızı, alan derinliği, beyaz ayarı, filtre, flaş kullanımı gibi…

❽ "Konunun diğer yardımcı konularla ilişkileri, fotoğrafa giriş noktaları, oranlar, dengeler, ana konu tüm bu seçimlerle en iyi şekilde ifade ediliyor mu?" diye son kontroller yapılır. Tüm bu değerlendirmeler çekim anı aşamasındadır. Çekim kararları

Antalya'nın İbradı ilçesinde ormanı daha iyi anlatabilmek için üç fotoğraftan oluşan panorama ve kar yağışını hissettirmek için flaş kullanıldı (en üstte). Kastamonu'nun Azdavay ilçesinde çekilen fotoğrafta akarsuyun alanının artması, yüksekten çekim yapıldığı için mümkün oldu (üstte).

Gidengelmez Dağları'nın kalker kayalıklarına gölge gelmiş. Ama üzerindeki meşelerin yeni yapraklarının ters ışıkta renkleri çok doygun olarak görünüyor ve formları daha belirgin. Kayalıkların gölgesi ile kuvvetli renk, ışık kontrastı yapıyor. Normal ışıkta sıradan görünecek bu fotoğraf, uygun ışık şartları ile özel bir fotoğraf oldu (üstte). Niğde Aladağlar'da günbatımı. Üç fotoğraf da en iyi ışık saatlerinde çekildi. Üçü de başarılı ama son fotoğraf dağların üzerindeki ışığın değişkenliği nedeniyle diğerlerinden daha etkileyici (karşı sayfada).

verildikten sonra da uygun anda çekim yapılır. Bu anlatılanlar durağan bir konu için belirtilmiştir. Konu hareketli ise yine tüm bu kriterler olayın en iyi izlendiği bakış noktası ve zaman anı baz alınıp hızla karar verilerek yapılır.

DUYGULAR VE YAKLAŞIM

Manzara (landscape) ve doğa fotoğrafında dış dünyayı yorumsuz kopyalayıp düzgün bir teknikle anlatabilirsiniz. Bu fotoğraf konu hakkında bilgi veren, hatta biraz renklerini abartıp kontrastı artırırsanız sosyal medyada çok da "like" alan fotoğraf olabilir. Ama bu kareler çoğunlukla kimliksizdir ve fotoğrafçının hiçbir izi yoktur. Bu yazı, bu tür fotoğraflarla ilgilenmemektedir.

Eğer manzara fotoğrafı belirli bir amaca yönelikse ve seçilen konunun kimliği ile birlikte iyi fotoğraf elde edilmek isteniyorsa, seçilen konunun asgari oranda bilinmesi şarttır. Çünkü bu durumda fotoğrafın tüm kurgusunun, içeriğin korunarak yapılması gerekir. Daha sonra çekilecek fotoğraflarda da amaca yönelik konu bütünlüğünü sağlayacak çekim yapılması kaçınılmazdır. İçeriğin öncelikli olduğu fotoğraflar, sizin teknik ve estetik anlamda yaklaşımınıza uygun olmalıdır.

Fineart ve soyut fotoğraflarda bilgi aktarma kaygısı yoktur veya daha azdır. Seçilen konunun bağımsız olarak estetik, renk, teknik ve duygu bütünlüğü önemlidir. Bu tarz fotoğraflarda manzarada içerik kaygısı olmadan sizi neyin duygulandırdığını kesin olarak hissedin. Yine içerik kaygısı olmadan sizi duygulandıran nesnenin estetik bütünlüğünü belirleyin. Estetik bütünlüğünün sade ve doğrudan algılanması gereklidir. İşte fotoğrafınızın tüm teknik kurgusu bunun üzerine yapılandırılacaktır. Duygu ve estetik bütünlük; renkler, geometrik yaklaşımlar, formlar, lekeler, çizgiler, soyutlama, netsizlik, konu detayı gibi her nokta olabilir.

IŞIĞI YÖNETMEK

Yaratıcı yaklaşımların en temel öğesi kuşkusuz ışıktır. Işığı anlama, yönetme beceriniz ne kadar iyiyse fotoğraflarınızın güzelliği de bu oranda olur.

Işığın geliş yönü, renkleri, kaynağının türü ve şiddeti, atmosferik koşullara göre büyük değişiklik gösterir. Karanlık ve aydınlıklarla desenler çizer, derinliği ve dinamizmi ortaya çıkarır, tüm detayları ve renkleri görmemizi sağlar, sadeleştirir, istenilen bölgenin öne çıkmasını sağlar. Seçilen bir bakış noktasında ışığın özelliklerine göre bir manzara fotoğrafı elde ederken, bakış noktasının değişmesi ile bambaşka bir fotoğraf elde edebilirsiniz.

Fotoğrafın anlamını tamamen değiştiren ışığın, elde edilmek istenilen fotoğraf doğrultusunda anlaşılması ve yönetilmesi şarttır. Manzara fotoğrafında genellikle tercih edilen ışıklar, güneşin dar açılı olduğu saatlerdir. 0-30 derece arasındaki sabah ve akşam saatleri bu anlamda çok tercih edilir. Dramatik ters ışıklar ve derinliği hissettiren yanal ışıklar da en çok tercih edilenler arasındadır. Ama bu bir genel tavsiye olarak ele alınmalıdır. Her manzara fotoğrafının ışığı bağımsız olarak düşünülmelidir. Yaratıcı yaklaşımda, aklınızdaki fotoğrafın ışığının peşinde olmak gerekir. Bunu uzun pozlama, filtreler, flaş kullanımı gibi teknik yaklaşımla veya istenilen ışık koşullarının beklenmesiyle elde edebilirsiniz. Bazen de aklınızdaki ışığa en yakın çekimi yapıp daha sonra görüntü işleme yazılımları

sonucunda istediğiniz fotoğrafı elde edilebilirsiniz. Çünkü manzara fotoğrafında fotoğrafçı dış ışık koşullarına tamamen bağlı olduğundan, istenilen ışığı elde etmesi çok zordur. Bu anlamda aklınızdaki fotoğrafa göre en yakın ışık koşullarında çekim yapıp daha sonra görüntü işleme yazılımları ile istenilen ışığı elde etmek gerekebilir.

OBJEKTİFİ ANLAMAK

Objektif seçimi bir teknik seçim değil, anlam seçimi olmalıdır. Objektiflerin odak değerlerine göre anlatım dillerinin kesinlikle tam olarak bilinmesi gerekir. Çünkü hissedilen duygu ve estetik bütünlüğün fotoğrafa yansıtılmasında en kritik teknik seçimlerden biridir.

35 mm, 50 mm, 70 mm kadar odak değeri olan objektiflerin, insan gözüne yakın bir anlatım dili vardır. Eğer seçilen konudaki nesnelerin oransal ilişkileri önemliyse ve bütünlük oluşturuyorsa bu objektifleri kullanmalısınız. Tek başına kullanılabileceği gibi geniş görmeyi sağlayan panorama fotoğrafların da vazgeçilmez objektifleridir.

Sizi etkileyen konu yatay veya dikeyde geniş bir görünüme sahipse ve fotoğrafın duygusu nesnelerin orantısal ilişkilerinin korunmasını gerektiriyorsa panoramik fotoğraf çekilmelidir. En etkili manzara fotoğraflarının bir kısmı kuşkusuz panorama ile elde edilir. Çünkü manzaranın formatı yoktur; siz ne hissediyorsanız, ne göstermek istiyorsanız formatınız odur.

Geniş görüp konuyu normal objektiflerle nesnelerin oranlarını koruyarak panorama teknikleri ile yatay veya dikeyde geniş formatta anlatmak ile aynı konuyu tek bir karede geniş açıyla anlatmak bambaşka görsel anlatımlardır. Bu anlamda kesinlikle geniş görerek panorama tekniği ile elde edilecek görüntü yerine geniş açı kullanarak çekilen fotoğrafı kullanmayınız.

16 mm, 20 mm, 24 mm odak değeri olan objektiflerde odak değerinin kısalması ile doğru orantılı olarak görüş açısı büyür ve öndeki objeyi dramatik olarak büyük gösterirken uzaklaşan objeler hızla küçülür.

Özellikle uzaklarda olan etkileyici konular veya görsel yeterliğinden emin olmadığınız uzak konularda ön tarafa küçük sayılabilecek bir dramatik objenin seçilip büyük gösterilmesi yaygın bir yaklaşımdır. Ön taraftaki objenin büyüklüğüne göre bir geniş açı seçilir, dolayısıyla öndeki dramatik objenin etkileyici bir görünümü elde edilir, arka planda ise daha az etkileyici uzak planlar uygun şekilde kullanılır.

Örneğin durgun suların fotoğrafında kıyıdan fotoğraf çekiminde sınırlı bir yüzey görüntüye kaydedilir. Burada ön kısmın geniş açı ile abartılı olarak büyültülmesi, görüntüde su yüzeyini daha büyük ve etkileyici gösterecektir.

Bir tarla, düz alan, çiçekli alan ya da kumsal fotoğrafını yer düzleminden çekmek zorunda kalırsak yine alanın sınırlı bir görüntüsünü alabiliriz. Yine aynı teknikle önde etkileyici bir objenin geniş açı ile dramatik olarak büyültülmesi ve akışın sağlanması çok yaygın ve iyi bir yöntemdir.

Bir manzara içindeki en etkileyici alanı seçen, kaos içindeki doğal alanların içindeki estetik kısmı ayıklayıp düzen getiren teleobjektiflerdir. Alanlardaki dağınık ama etkileyici objeleri sıkıştırıp bir bütün olarak görüntülenmesini sağlayan yine teleobjektiflerdir. Perspektifi yok edip birbirinden bağımsız nesneleri bir araya getirerek çok zengin görüntüler oluşmasını sağlar. Açık diyaframlarda arka planı netsizleştirerek sade fotoğraf elde etmemizi sağlar. Kısaca teleobjektifler yaratıcı bakışın vazgeçilmezlerindendir.

Fas'ın Aid Ben Haddu şehrinin yeni ve eski iki yakası nehrin kıyısına kurulmuş. Kıyı boyunca ekili alanlar ve palmiyeler yer alıyor. Tüm bu öğelerin oranlarının fotoğrafın anlamı için korunması gerekiyor. Tüm öğeler de geniş bir bakışa yayılmış, bu nedenle üç fotoğraftan oluşan panoramik çekim yapıldı (karşı sayfada, üstte). Ankara Nallıhan'da çamur dokusu. Objektif seçimi bir teknik seçim değil, anlam seçimi olmalıdır. Her odak değerinin başka bir anlatımı vardır (karşı sayfada, altta).

Fas Erfoud'daki kırmızı kumlu Merzouga Çölü'nde ilerleyen deve kervanı. Fotoğrafın başarısı değişken ışıklı kum tepelerinden geliyor. Çölün tüm ışıklı ve gölgeli tepeleri ile kervan 400 mm ile sıkıştırılarak çekildi. Bu kadar yüksek odaklı objektif kullanılmasaydı, birden fazla kum tepesi fotoğrafa giremezdi.

SOYUTLAMA VE SANATSAL YAKLAŞIMLAR

Özel bir amacı yoksa manzara ya da doğa fotoğrafı yaklaşımlarında bazen nesnenin gerçek görüntüsünün olması gerekli değildir. Konu artık çizgiler, renkler, biçimlerdir ya da bunlar üzerine kurulu detaylardır. Konuya göre uzun pozlama, yüksek kontrast, pozlamanın değiştirilmesi, netsizlik gibi çekim sırasındaki teknikler kullanılabilir ya da çekim sonrası görüntü işleme ile soyut fotoğraflar elde edilir.

Soyutlama nesnenin gerçeğinden çok biçim, renk ve çizgilerin kullanılmasıdır ve bunlar insanın algılamasında daha kuvvetli tepkileri açığa çıkarır. En sıradan manzara veya doğal alanlarda çok başarılı soyut fotoğraflar elde edilebilir. Hareket netsizliği, yarı netsiz alanlar, sudaki yansımalar

Bolu'da çekilmiş bu fotoğrafın öncelikli amacı Yedigöller'i anlatmak değil; tamamen renkler ve çizgiler üzerine tasarlanmış soyut bir kare.

resim etkisinin çok güçlü olduğu fotoğraflardır. Uzun pozlama tekniğinde sabit alanlar ile birlikte hareketli alanların renk, çizgi formu ile çok özel fotoğraflar elde edilebilir.

Derinliği hissettirmek, üçüncü boyutu hissettirdiği için fotoğrafı her zaman daha etkileyici yapar. Manzara fotoğraflarında da bunun sağlanmasına özen gösterilmelidir. Fotoğrafik konuda derinliğin hissettirilmesi için yardımcı elemanlar, ışık saati ve yönü, bakış noktası, alan derinlikleri, hatta atmosferik ortamları değiştirmek gerekebilir.

Fotoğrafın üç boyutlu olarak hissedilmesini sağlayan birçok teknik ve düzenleme vardır. Bunların başında, cisimlerin yakın uzak oluşlarına göre oluşan geometrik perspektif, atmosferin yarattığı öndeki cisimlerin koyuluk ve keskinliği ile arkadaki cisimlerin solukluğu ve/veya netsizliği gelir. Aynı şekilde özellikle hacimli nesnelerde yanal ışık; uzun gölgeler, nesnenin üzerinde zengin ara ton geçişleri ve rölyef etkileri yarattığından derinlik hissi uyandırır. Net, netsiz düzenlemeler; alan derinliği ile sağlanabildiğinden derinlik hissinde en kolay teknik yöntemdir.

Atmosferik olaylarda özellikle sis, güçlü bir sadeleştirici ve derinlik etkisi yaratıcısıdır. Ayrıca sisli, kar yağışlı, yoğun yağmurlu koşullarda nesnelerin uzaklaştıkça soluklaşması ve uzaklığa bağlı netsizlik yine derinlik hissini güçlü olarak verir.

FOTOĞRAFIN YORUMLANMASI VE İŞLENMESİ

Fotoğrafın tamamlanması süreci iki aşamalıdır. Çekim ve görüntü işleme.

İkinci aşama için çok özellikli bir görüntü işleme yazılımı olması şarttır. Bunlardan en başarılısı ve bilineni kuşkusuz Photoshop'tur.

Deneyimli fotoğrafçılar, akıllarındaki fotoğrafı tam istedikleri gibi çekemeyeceklerini anladıkları an süreci tersten başlatırlar. Görüntü işleme aşamasında en iyi sonucu elde edebilecekleri çekimi yaparlar. Bu, hem teknik hem de kompozisyon için geçerlidir. Teknik olarak pozlandırma, kontrast, renk düzeltmek, keskinleştirmek gibi çok sayıda parametre vardır. Kompozisyon olarak hareketli konuları tam kadrajından daha geniş ve sürekli çekmek, panorama toleransları, alternatif yükseklik gibi fotoğrafın anlamını değiştirmeyecek ama görüntü işlemede rahat olacak çekimler söz konusudur.

Bilgisayarda görüntü işleme yazılımında fotoğrafınız çekim aşamasındaki hali ile karşınızdadır. Siz, tasarladığınız fotoğraf oluncaya kadar fotoğrafın temel özelliklerini bozmadan görüntü işleyebilirsiniz. Fotoğrafınız aklınızdaki aşamaya gelemiyorsa bunun sınırlarını zorlamayın. Gerçekliğini bozduğunuz fotoğraf kullanılamaz ve başka anlamda bir fotoğrafa dönüşür. Aşırı kontrast veya renk doygunluğu, kontrolsüz renk değişimleri, fazla keskinleştirme fotoğrafın anlamını değiştirir. Bu tür görüntü işleme, başarılı bir düzenleme olmaz; fotoğrafa değerini kaybettiren bir dönüştürme olur.

Fotoğrafınız soyut ve fineart ise görüntü işlemenin sınırı yoktur. Çünkü zaten fotoğrafınızda gerçeklik aranmaz.

Fotoğrafınız çekim ve görüntü işleme aşamalarının bitmesi ile nihayet tasarladığınız fotoğrafa en yakın duruma gelir ●

HAKAN ATAY

Uzun pozlama tekniğinde sabit alanlarla birlikte hareketli alanların renk, çizgi ve formları çok özel fotoğraflar elde edilmesini sağlıyor. Tekirdağ Uçmakdere'de olduğu gibi (solda, üstte). Konya Hadim'de, Yerköprü'de az ışıkta yapılan çekim, gerçeklik bozulmadan görüntü işleme programı ile düzeltildi (solda, altta).

Antalya'nın Altınbeşik Mağarası'ndaki fotoğraf, dışarıdan sızan ve tavana yansıyarak tüm mekanı aydınlatan dolaylı ışık kullanılarak çekildi.

MAĞARA FOTOĞRAFÇILIĞI

Karanlığı görmek

Yeraltında yön bulmak, karanlık galerileri aydınlatmak, derinlerdeki bir mekânı ilk gören olup bunu paylaşmak... Mağara içinde fotoğraf çekmek hem zorlukları hem de kendine has imkânları ve güzellikleri olan özel bir dal.

YAZI VE FOTOĞRAFLAR **ALİ ETHEM KESKİN**

Burdur'daki İnsuyu Mağarası'nda sualtı galerilerinin keşfi sırasında çekilen bu fotoğrafta ağırlıklı olarak ters ışıktan yararlanıldı. Uzun pozlama sırasında dalgıçlar ellerindeki fenerlerle ışıkla boyama yaparken ön planda yansıtılmış flaş ışığı kullanıldı.

Mağaracılık bilimi (speleoloji) 20. yüzyılın başlarından itibaren artan bir ivme ile gelişti ve dünya çapında sayısız mağaracıyı bünyesine katarak yaygınlaştı. İnsanları gizemli boşlukları araştırmaya iten duygu, keşif heyecanıydı. Bir mekânı ilk gören insan olmanın ayrıcalığı, bir mağara kâşifi için katlanılan tüm çabaya değiyordu. Bu güzellikleri geniş kitlelerle paylaşmanın tek yolu da onları görüntülemekten geçiyordu. Dijital fotoğrafçılığın yayılması ve ışık kaynaklarında kullanılan yeni teknolojiler günümüzde mağara fotoğrafçılığını yeni bir boyuta taşıdı.

Mağara fotoğrafçılığının kurallarından bahsederken öncelikle bunun ekipçe yürütülen bir çalışma olduğunu vurgulamak gerekir. Mağaraya asla tek başına girilmez. Genellikle iki veya daha fazla sayıda mağaracıdan oluşan ekipler ile çalışmalar gerçekleştirilir. Ayrıca içeride ne kadar süre kalınacağı mağara dışındaki bir gözlemciye bildirilir. Çünkü mağara içinde bir sorun nedeni ile süre aşılırsa bir kurtarma harekâtı gerekebilir.

Mağaracığın kendine özgü ekipmanları vardır. Fark edilmeyi sağlayacak renkte kordura bir tulum, kask ve kafa feneri, dize kadar uzun çizme olmazsa olmaz malzemelerdir. İleri düzeyde mağaracılık yapanlar, içeride dikey iniş ve çıkışları sağlayacak mağaracılık koşumlarını kullanır.

Mağara fotoğrafçılığında ise üçayak, uzaktan

kumandalı flaşlar, uzaktan fotoğraf çekme kumandası gibi cihazların yanı sıra güçlü ışık kaynakları kullanılır. Daha önceleri mağara galerilerini aydınlatmak için güçlü ışık kaynağı olarak magnezyum şeritler kullanılıyordu. Ancak magnezyum hem yanarken çıkan dumanın çevreyi kirletmesi hem de ortaya çıkan yüksek ısı ile tehlike yaratabiliyordu. Günümüzde teknolojinin ilerlemesi sayesinde güçlü ışık kaynağı olarak LED lambalar kullanılıyor.

Elimizdeki ışık kaynaklarının ışık sıcaklığı, huzme açıklığı gibi özelliklerini çok iyi tanımamız gerekir. Zira geniş galerilerde kullandığımız fenerlerin huzme açıklığının yetmediği durumlarda mağaralarda ışık ile boyama tekniği kullanılır. Bu teknikte dikkat edilecek en önemli husus, ışık ile boyama süresidir. Zira genellikle kireçtaşından oluşan mağara duvarları açık renktedir. Uzun süre ışık ile boyama yapıldığında bu bölgelerde görüntü patlayabilir.

Mağarada fotoğraf çekmenin sihirli bir formülü yoktur. Bununla birlikte pozlama süresi, seçilen ISO değeri ve diyafram açıklığı değerleri ile oynayarak istenen fotoğraf elde edilebilir.

KOMPOZİSYONU OLUŞTURMAK

Aslında mağarada fotoğraf çekmek bir çeşit stüdyo fotoğrafçılığı sayılabilir. Çekime başlamadan önce iyi bir planlama yapılmalıdır. Fotoğraf

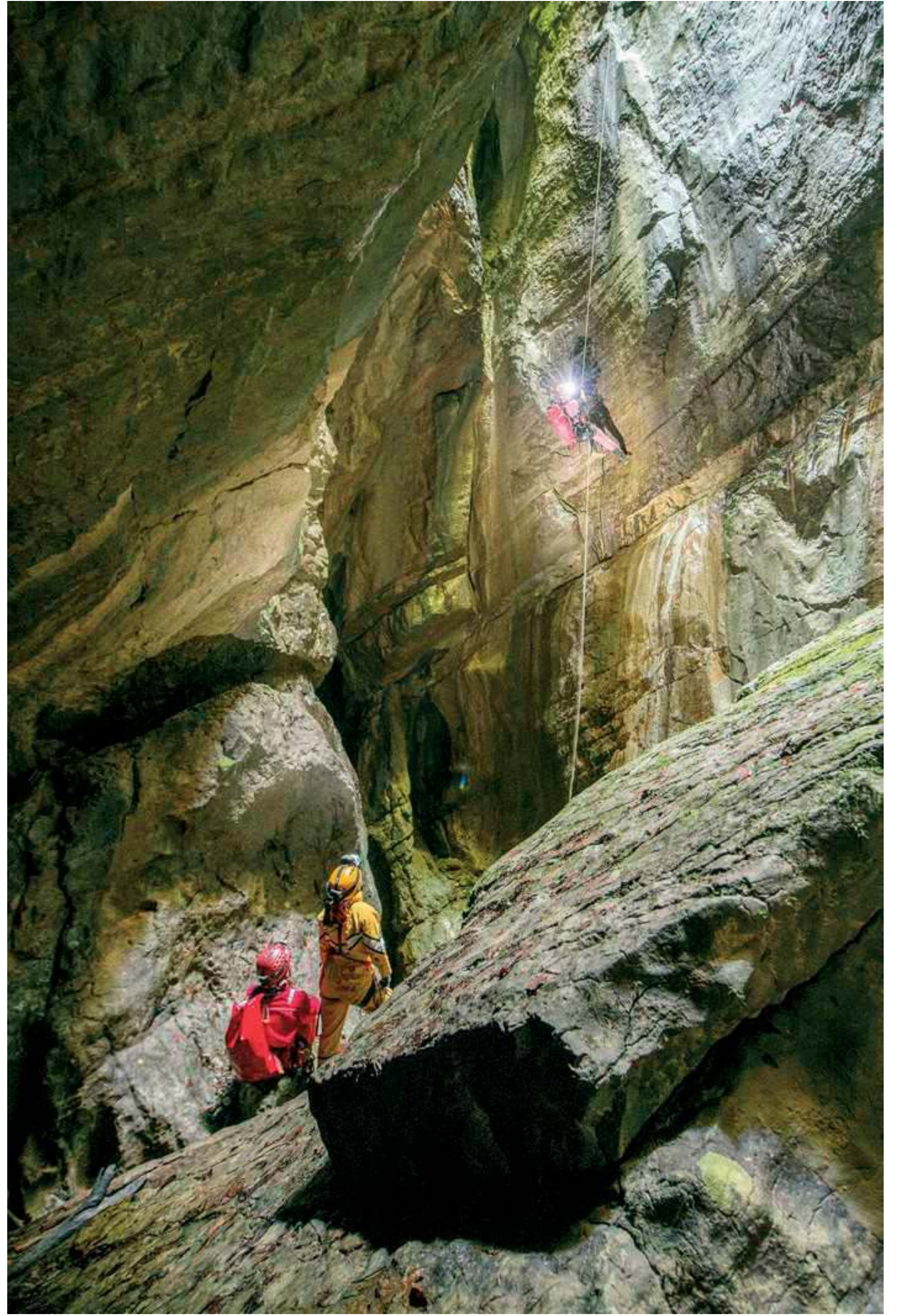
Pınarbaşı'nın Toplarönü Mağarası'nda "Güzellik Salonu" adı verilen galeride çekilen fotoğrafta, ileride bulunan mağaracı duvarda ışıklı boyama tekniğini kullanarak fotoğrafa derinlik kazandırıyor (en üstte). Antalya Kırkgözler mevkiinde bulunan bir mağarada elde edilen karede mağaracıların ellerinde bulunan flaşlar uzaktan çaktırılarak fotoğrafa derinlik kazandırıldı (üstte).

makinesi nereye konacak? Flaşlar nerelere yerleştirilecek? Mağaracılar model olarak kullanılacak ise nerede duracaklar? Tüm bu etkenlere göre kompozisyon oluşturulur. Bir başka deyişle mağarada fotoğrafı çekmeden önce hedeflenen kareyi gözümüzde iyice canlandırmamız gerekir. Deneme çekimi yaparak alınan sonuca göre gerekli değişiklikler yapılıp hedeflenen fotoğraf çekilir ve proje tamamlanır.

Mağaralarda doğal ışıktan faydalanabileceğimiz tek yer giriştir. Eğer mağaranın ağzı geniş ise içeriden dışarı doğru ters ışıktan yararlanarak çekim yapılır. Ayrıca dışarıdan içeri doğru fotoğraf makinesini konumlandırmak suretiyle çevre ile ilişkilendirerek ilginç kompozisyonlar yaratılabilir. Bunun dışında yukarıda belirtildiği şekilde ışık kaynakları kullanarak mağaralarda aydınlatma sağlanır. Mağaracıların kafalarındaki kasklarda bulunan fenerlerden de ışık kaynağı olarak yararlanılır. Örneğin karanlık bir galerinin içine doğru bakan mağaracı, bu bölümü aydınlatarak fotoğrafa ek bir boyut kazandırır. Ayrıca uzun pozlama sırasında yürüyerek hareket eden mağaracı, kafa feneri ile boyama yaparak fotoğrafa dinamizm kazandırır, ilginç çizgiler ve lekeler oluşturur.

Mağaralarda genellikle 20 ile 35 mm arasındaki geniş açı objektifler kullanılır. Mağara canlılarını ve oluşum ayrıntılarını görüntülemek içinse 50 mm veya 60 mm makro objektifler uygundur.

Mağara ortamı oldukça tozlu ve çamurludur. Bu nedenle fotoğraf makinesi ve diğer ekipmanların elden geldiğince korunması gerekir. Deneyimli mağara fotoğrafçıları ekipmanları tepeden kapaklı plastik kavanozlar içine yerleştirip bunları da bir mağara çantasına koyarak mağara ortamına sokar. Ayrıca ıslak mendil, ufak bir havlu, lens temizleme fırçası ve damlayan sulara karşı koruyucu muşamba gibi yardımcı malzemeler de toz ve çamura karşı koruma sağlar ●

Dedegöl Dağları'ndaki Düdenyayla Mağarası'na inişin derinliği, yukarıdan aşağı doğru bakış açısıyla görüntülenmeye çalışıldı (karşı sayfada, üstte). Antalya'daki Kocain Mağarası, dünyanın yirminci tek büyük galerisine sahip. Mağaranın fotoğrafı uzaktan kumanda ile ve model konumundaki mağaracı tarafından ışık boyama tekniği kullanılarak çekildi (karşı sayfada, altta). Kastamonu'nun Kapaklı Mağarası'ndan yüzeye çıkış. Dikey hat üzerinden yukarı çıkan mağaracıyı, alt tarafta bulunan iki mağaracı uzaktan kumandalı flaş ile aydınlatmakta. Uzun pozlama yaparak yüzeyden gelen dolaylı ışıktan da yararlanılıyor (sağda, üstte). Kırklareli Yazören Mağarası'ndaki alçak bir galeride eğilerek ilerlemekte olan bir mağaracının hareketleri, ardı ardına flaşlar patlatılarak görüntüleniyor (sağda).

Kendi makineni yap

Kamil Fırat, var olan seçenekler içinde ihtiyaçlarına yanıt bulamayınca kendisine farklı özelliklerde fotoğraf makineleri üretmeye başlamış. Fırat'a göre aslında makine yapmak zor değil. Önemli olan fotoğrafta bir amaç belirlemek ve ona ulaşmanın yollarını bulmaya çalışmak.

RÖPORTAJ **SERVET DİLBER** FOTOĞRAFLAR **KAMİL FIRAT**

“Kubbe” Serisi, Ayasofya, 2003. Kubbe, sonsuz bir döngü ise onu temsil eden form da kaçınılmaz olarak dairesel olur.

Konu, kendi kadrajını fotoğrafçıya fısıldar. Fotoğrafçı bu fısıltıya uyduğunda, çözüm de kendiliğinden gelir. Kamil Fırat şöyle devam ediyor: “Kapadokya’nın birçok planı, yatay proporsiyona sahiptir. Böyle bakınca 1980’li yılların sonunda buna uygun bir makine yapmak kaçınılmazdı. O makine ile o yıllarda poz bile vermişim.”

“İnsan bazen anlatmak istediklerine karşılık gelecek araçları bulamayabiliyor. Bu, fotoğraf için de geçerli. Verili olanların sınırlarını aşma isteği de denilebilir buna... Ben de üzerinde düşündüğüm, çalıştığım konularla ilgili, dönem dönem eldeki makinelerin düşündüklerime karşılık gelmediğini gördüm. Bunun sonucudur ki, yine fotoğrafın teknolojisi içinde çözümler üretmeye çalıştım. Bu, ‘yeni bir şey’ keşfetmek değil, fotoğrafın sınırlarını zorlamaktır. Bir başka deyişle tasarlanmış düşünceye karşılık gelecek teknik tasarımlar... Tabii biraz da eğlence...”

Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fotoğraf Bölümü Öğretim Görevlisi Kamil Fırat uzun zamandır kendi ürettiği farklı makinelerle de fotoğraflar çekiyor. 4 Nisan-1 Haziran 2018 tarihleri arasında Kare Art Gallery’deki “Mektuplar” sergisinde de yeni yaptığı makine ile çektiği fotoğraflar bulunuyordu. Fırat’la bu konuyla ilgili olarak sohbet ettik.

"Mektuplar" sergisindeki kuğu çalışmaları, KF5 fotoğraf makinesi ile görüntülendi.

"Mektuplar" sergisinde fotoğrafların yanında KF5 yazan bir makine vardı. Nedir KF5?

KF5, benim yaptığım beşinci makine. Yani yaptığım makineleri tanımlamak için böyle bir kodlama yapmıştım.

Fotoğraf makinesi yapma ihtiyacı nereden doğdu, günümüz teknolojisi neyi karşılamıyor?

Tabii bugünden bakınca, çoğu kişi "Ne gerek var?" diyebilir. Ancak bu makineleri yapmaya başladığım zamanlarda, bugünkü teknoloji ufukta duman vermiyordu. Sonrasında da bu bende bir alışkanlığa dönüştü. 1983 yılında Kapadokya çalışmaya başlamıştım. Başlangıçta 6x6 orta format çalışıyordum. Kapadokya çalışanlar bilirler, orada çoğu görünüm yataydır. Panoramik görüntü ihtiyacı beni arayışa itmişti. O zamanlar panoramik çekim için dünyada Linhof'un 6x12 ve 6x17'si ile Fuji GX617 vardı. Bu makinelere o günün Türkiye'sinde ulaşmak oldukça zordu.

"Ne yapmalı?" "Nasıl çözmeli?" soruları beni yönlendirdi. Rusların stereoskopik çekim için yaptıkları bir makineyi gövde olarak kullanıp, önüne Süper Angulon 65 mm bir objektif koyarak çözüme ulaşmıştım. Sonra 90'lı yılların sonunda "Kubbe" çalışmasına başlamıştım. Bu seri Osmanlı İmparatorluğu'nun tarihini Osmanlı'nın yapmış olduğu camilerin kubbeleri üzerinden anlatmak üzerineydi. Böyle bir konu ile ilgilenince, kaçınılmaz olarak estetik çözümlemenin, bir taraftan kubbe formu, diğer taraftan da İslam düşüncesinin karşılığı olmasını zorunlu kılıyordu. Böyle bakınca kaçınılmaz olarak daire formu önünüze gelir. Ben de yapıları deforme etmeyecek bir objektif ve onun ürettiği bütün görüntünün karşılığını alabileceğim bir çözüm ürettim. Plan film çeken bir makine yaptım. "Kubbe" serisi 2004 yılında Tophane-i Amire binasında sergilenmişti.

Benim makine serüvenim böyle başlamıştı. Bugün geldiğimiz noktada, dijital teknoloji çok fazla olanakları fotoğrafçıların önüne sunuyor. Bu bir gerçek. Ancak ben hâlâ filmin sınırlarının, sensörlerin sınırlarından daha geniş olduğunu düşünenlerdenim. Bunun kendini en belirgin gösterdiği yerlerden biri de filmin derinliği ile djital görüntünün derinliği arasında ortaya çıkıyor. Bir başka deyişle "espas meselesi" bu...

"Mektuplar" serisinde yer alan kuğu fotoğrafları, bu kaygıların hayat bulduğu bir çalışmanın sonucu. Espas, ön plan/arka plan, nesne ile mesafe gibi konuların düşünceleri, KF5'i yapmaya götüren nedenlerdir. KF5; 35 mm makine için üretilmiş olan 24 mm PC objektifin aydınlattığı büyük daireden yararlanarak yaklaşık 6x7 cm'lik bir görüntü elde etmektedir. Orta format bir makinede 24 mm

"Kubbe" serisi, Yeni Camii, 2001.

objektifin yarattığı geniş açı olağanüstüdür... Üstelik distorsiyonun olmadığı bir görüntü... Ancak tüm bu çabaların tek bir mantığı var. Bir düşünce üretiyorsunuz, onun karşılığı görüntüye ulaşabilmek için araç geliştiriyorsunuz. Yoksa "hadi bir makine yapalım" değil...

Çıkış noktanız içeriği karşılama amacına, derdinizi anlatmaya yönelik. Neye ulaşmak istediğini bilen veya son görüntüyü hayal edebilen biri kolayca makine üretebilir mi?

Tabii ki yapabilir. Üzerine basarak söylemek lazım. Ben bir keşif yapmadım. İnsanoğlunun yüzlerce yıldır bildiği bilgiden yola çıktım. Sadece mesele fotoğraf teknolojisine hâkim olmak, tasarım fikrine sahip olmak ve tabii ki uygulama becerisi gerekli. Tüm bunların üzerinde de "Ne için" sorusunun cevabı... İlk yaptığım panoramik makineden KF5'e kadar, objektiflerden gövdelere kadar, bazen bazı makineleri modifiye ettim, bazılarında ise tamamen sıfırdan çözümlemeler yaptım. Eğer var olan bir çözüm işinize yarıyorsa, yeniden çözüm arayışına girmeye gerek yok. Örneğin KF5'in film taşıyıcısı Mamiya makinenindir. Objektif ise Olympus için üretilmiş olan 24 mm PC'dir. Bunları bir araya getirmek ise torna

ve freze tezgâhlarındaki çalışmalardır... Kısacası amaç; mükemmel bir makine yapmak değil, işinize yarayacak bir çözümleme...

Bu makineler seri olarak üretilebilir mi?

Üretilebilir tabii. Ancak bence anlamsız. Bunlar anlatılmak istenen bir hikâye için yapıldılar. Benim önerim, eğer birinin bir hikâyesi varsa ve bunu hayata geçirecek araç bulamıyorsa, o zaman onu hayata geçireceği araçları yapmak için uğraşmalı. Bu da açıkçası, fotoğrafın teknolojisinden çok diline dair bir meseledir...

"Kubbe"nin daireselliği veya "Mektuplar"daki ön plan-arka plan ilişkisi dedik. Bunlar günümüzün dijital teknolojisi ile çekilseydi ve yine dijital olarak işlenseydi, sensörün derinliği filmin derinliğine karşılık gelir miydi, eşleşir miydi?

Bugün dijital teknoloji gerçekten olağanüstü olanaklar tanıyor. Çekilemeyen ne var ki? Bugün rahatlıkla sorulabilir. Ancak öncelikle "Kubbe" çalışmasını yaptığım zaman, dijital teknoloji üzerinde konuşulacak kadar gelişmemişti.. Diğer taraftan şunu rahatlıkla söyleyebilirim. "Kubbe"nin çözünürlülüğüne bugün bile gelebilmiş değil teknoloji.

Diğer taraftan fotoğraf teknolojiyle ortaya çıkıyor; ancak fotoğraf, onun ötesinde duyguların, hislerin ürünü. Lezzet meselesi kısacası. Ben filmden elde ettiğim tadı daha çok seviyorum. Bazen tonlar arasındaki yumuşak geçişler, mikro kontrast... Benim fotoğrafımın belki alameti farikası. 40 yıl film ile düşünen bir insana, sen dijital ile düşün demek biraz garip geliyor bana... Nasıl ki gündelik yaşamda biz sözcüklerle düşünüyorsak, fotoğrafta da tekniğin, estetiğin oluşturduğu fotoğrafın dili ile düşünüyoruz. Benim dilimin ana iskeletinde de o "geleneksel yöntem" yatıyor... Bunu biraz daha açmak gerekirse; "fotoğrafın tekniği estetiği, estetiği ise tekniği" belirliyor. Birbirini var eden bir yapı söz konusu. Buradan bakınca mesele daha iyi anlaşılacaktır.

Ulaşılmak istenen sonuca göre değişiyordur ama temel olarak nereden başlamak gerekli?

Önce "söyleyecek bir söz"ünüz olması gerekiyor. (Deneyimlerim ve bana gelen sorulardan çıkardığım sonuç, burası konusunda daha fazla yol alınması gerekiyor.) Eğer sözünüz varsa, bunu fotoğraf düzleminde nasıl ortaya koyacağınız bu işin ikinci adımı...

Buralar çözümlendikten sonra, biraz mühendislik, biraz malzeme bilgisi... Ve tabii en önemlisi fotoğraf bilgisi. Hata yapmaktan korkmamak da

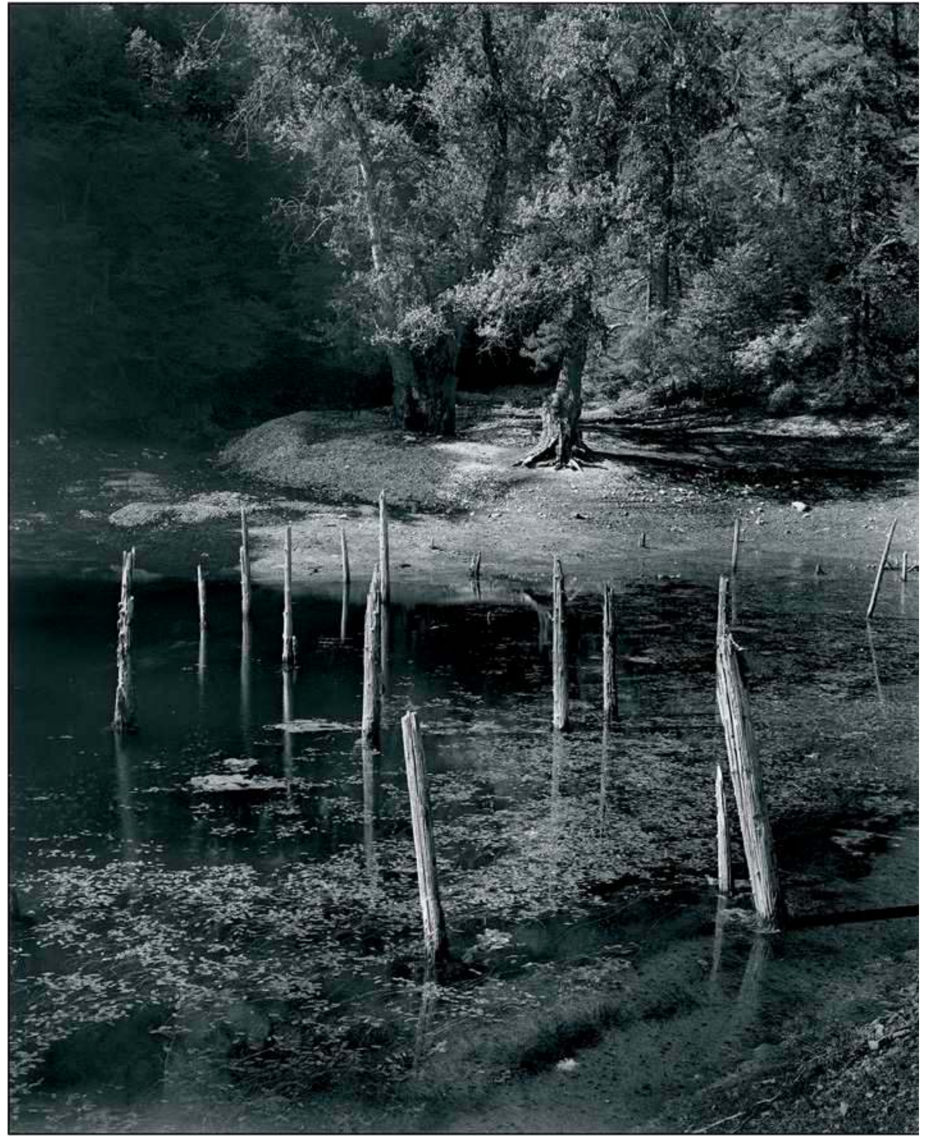
bu işin önemli parçası. İlk makineyi yapma sürecinde kullandığım optik, teknik kameralar içindi. Yani netleme sistemi yoktu. Netleme yapabilmek için, bir başka objektifin cam gruplarını çıkarıp, teknik kamera objektifini içine uygulamam gerekiyordu. Netleme için kullandığım objektifin tornada kesilmesi gerekiyordu. Küçücük bir hata, objektifi çöp yapıyordu. 2-3 objektifi çöp yaptığımı hatırlıyorum.

Bütün bunlardan sonra nasıl bir objektif kullanacaksınız? Bu sorunun cevabını bulmanız gerekiyor. Objektifi belirlemeden hiçbir adım atılamaz. Objektife karar verdikten sonra, film düzlemi ile optiğin net düzlemi arasındaki mesafenin ne kadar olduğunun bilgisini bulmak gerekli. Bu tür çalışmalarda çoğunlukla geniş açılar kullanılır. Geniş açılarda film düzlemi ile optik düzlemi birbirine çok yaklaşır. Bu işe niyetlenenlerin dikkat etmesi gereken konuların başında bu mesele gelmekte.

Onun dışında kullanılan malzeme deforme olmayan, esnemeyen özellikler taşımalı. Ve tabii ki ışık geçirmeyen bir karanlık kutu yapıldığını hiç unutmadan... Bunlara dikkat ettikten sonra, herkes makine yapabilir... Şunu hiçbir zaman unutmamak lazım. Fotoğraf öncesi resim çizmek için yapılan Camera Obscura'lardan, 19. yüzyıl sonuna kadar makineler endüstriyel üretim ürünü değildi. Ressamlar, fotoğrafçılar kendi araçlarını yapıyorlardı. Uzun zaman bu böyle devam etti. Bugün hâlâ ahşap makine kitleri satılmakta. İnsanlar kendi makinelerini kendileri birleştiriyor. Çok da moda bu...

Anlatılanlardan çıkan, bu işin temelini geniş açılar mı oluşturuyor?

Benim için öyle. Hep daha geniş ve deformasyon olmadan görme kaygısı, sanıyorum bizi geniş açılara doğru götürüyor. Ancak imgeleminizde yarattığınız bir konu, uzun odaklı objektiflere ihtiyaç duyuruyorsa, onu çözümlemek daha kolaydır açıkçası...

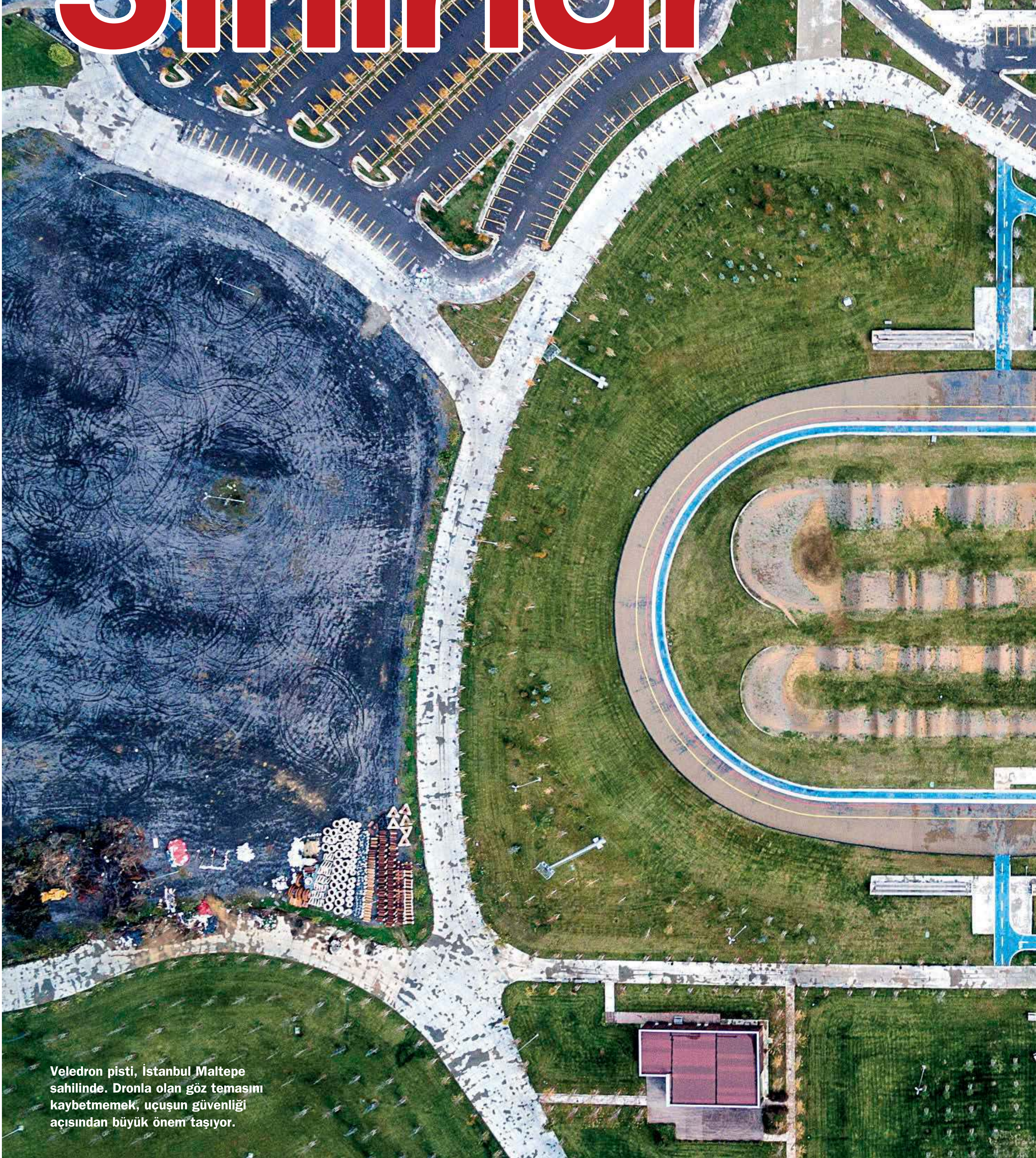

"Ufka Dair" serisi KF3 makine ile çekildi (karşı sayfada, üstte). "Kubbe" serisi çekimi, Mudurnu Yıldırım Camii, 2002 (karşı sayfada, altta). KF2 makine ile Sülüklügöl (Adapazarı), 2000 (üstte). 8 objektifli 360 derece gören panoramik makine (solda).

Bir de kafaya takılan başka panoramik kameranın olduğunu biliyorum.

Aslında onu ilk yaptığımda (2005 yılı), seri üretilebilir diye düşündüğüm tek makine bu. 8 objektiften oluşan ve 360 derece gören bir makine. Bunun çıkış noktası şudur: Fotoğraf çekerken hep bir şeyler dışarıda kalır. Bu makine ile dışarıda bir şey kalmadığını, kör alanların olmadığını görüyoruz. Diğer taraftan, panoramik çalışmaların temel problemi "zaman"dır. İlk kare ile son kare arasında bir zaman geçer. Bu, benim için büyük sorundur. Bu makine eşzamanlı çalışır. Yani deklanşöre bastığınızda; önünüzde, yanınızda, arkanızda ne varsa kaydedersiniz... Tabii çok eğlenceli diğer taraftan. Böyle bir makine ile dolaştığınızda herkes size bakar... Bu makinenin karesi 6x48 cm'dir. Ayrıca her optiğin konisi, yanındaki optiklerin konileri ile çakışır. Burada da ilginç bir efekt ortaya çıkmakta... Özetle bir fikriniz varsa, çözüm etrafınızda bir yerdedir... ●

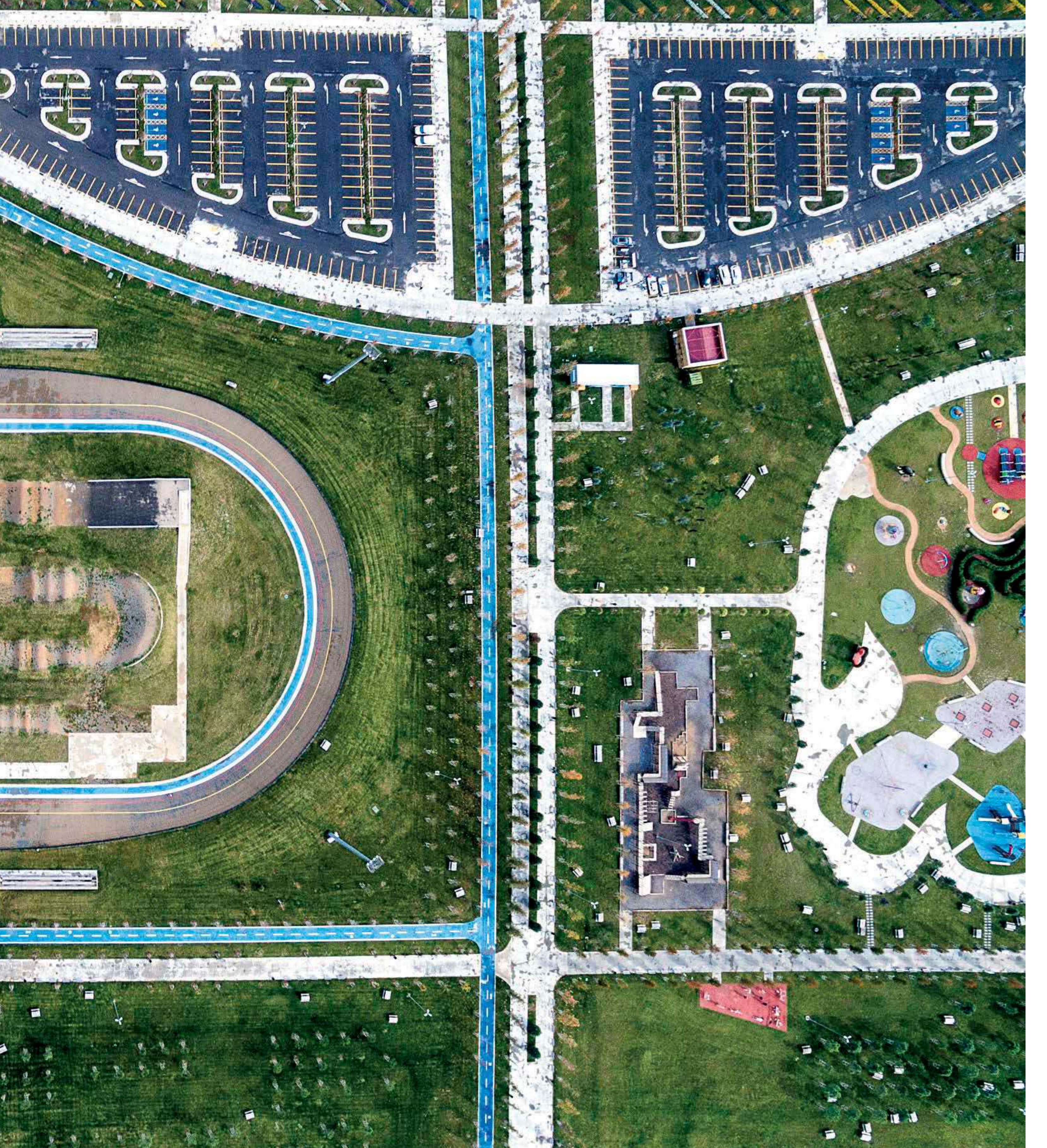
Sınırlar

Veledron pisti, İstanbul Maltepe sahilinde. Dronla olan göz temasını kaybetmemek, uçuşun güvenliği açısından büyük önem taşıyor.

Mekânın ve bedenin sınırlarını aşma, çevreye daha bütünlüklü ve büyük bir açıdan bakma çabası Galip Olcayto'nun "Sınırlar" portfolyosunun temelini oluşturuyor.

YAZI VE FOTOĞRAFLAR **GALİP OLCAYTO**

Devasa yapılar, anıtlar, ulaşım ağları kent içerisinde, bizim deneyim alanımızda parçalı bir etkiye karşılık gelir. Devasa bir stadyumun bir köşesinden baktığımızda gördüğümüz yalnızca belli bir açıdır. Bisikletle yola çıktığımızda deneyimlediğimiz yalnızca o yolun bizi götürdüğü yer ve çevresidir. Bir fotoğrafçı için de yeryüzü üzerinde bir yerde vizörden bakıyor olmak, çevrelendiği dünyanın sınırları içerisinde bir kadraj sınırına karşılık gelir ve baktığı yerde gördüğü açı bellidir. Oysa fotoğrafçı, daha fazlasını görmek istemektedir. Panoramik ya da 360 derece fotoğraflar bu bütünlüklü görme çabasının bir parçasıdır.

Kent panoramalarında insanların aradıkları da büyük resmi görmekti. İnsanın da kendisine bütünlüklü bakabilmesi, doğru değerlendirebilmesi için kendinden çıkması ve uzaktan kendini

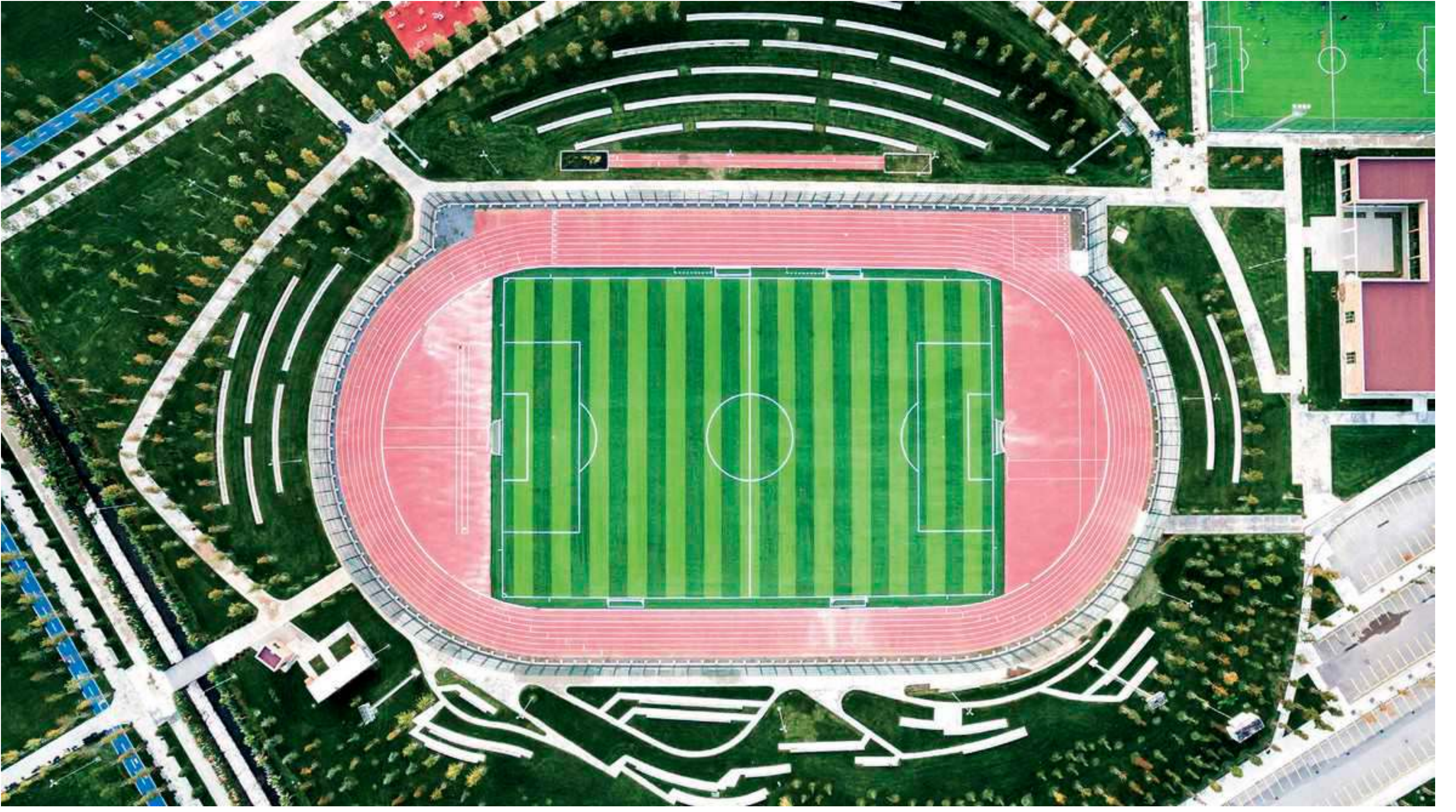

değerlendirmesi gerekir. İşte bu fotoğraflar, fotoğrafçı bedeninin sınırlarından çıkmakta, dron aracılığıyla bakışı yükseltmektedir. Dolayısıyla bu fotoğraflar, kentin insan eliyle çizilmiş, şekillendirilmiş yapılarının sınırlarını, boşlukların sınırlarıyla ilişkilendirerek formlar ve renkler aracılığıyla bize aktarırken; bedenin sınırlarının ötesinde de bir aygıta hükmeden fotoğrafçının gözünün sınırlarını ortaya koyuyor.

İhsaniye Semt Pazarı, Bursa'da cumartesi günleri kuruluyor. Dron, pazarın zenginliğine farklı bir açıdan bakmamızı sağlıyor (karşı sayfada). Yer seviyesinden anlaşılmayan perspektif ve boyutlar, yukarıdan çok daha açık şekilde belli oluyor. İstanbul Haliç'te bulunan cami ve okul kompleksi, şehrin içinde adeta sıkışmış (en üstte). Uzun Çarşı'nın kuzeyinde, Bursa'nın en eski ve önemli hanlarından biri olan Fidan Han yer alıyor. 15. yüzyılda inşa edilen handa toplam 105 dükkân bulunuyor ve turistlerden çok Bursalılara hizmet veriyor (üstte).

İstanbul'un Maltepe sahilindeki dolgu alanında bulunan tesisler, ilgi çekici bir grafik ortaya çıkarmış (üstte). İstanbul Zeytinburnu'nda binalar ve yolların arasında insanların nefes alabileceği küçük bir mola yeri (altta).

Maltepe sahilindeki gokart pistinde yolların sınırları ve karmaşası (üstte). Zeytinburnu sahilindeki çekim, panoramik olması ve rüzgârlı bir günde gerçekleşmesinden dolayı oldukça zorlayıcıydı (altta).

Her türlü ihtiyaca cevap verdiği için Bursa'da en çok ziyaret edilen pazarlardan biri de Koğukçınar Mahallesi'nde. Uzunluğu bir kilometreyi aşıyor ve pazar günleri kuruluyor (üstte). Dronla fotoğraf çekiminde planlamayı iyi yapmak, uçuş süresi, mesafe ve rüzgârın yönü gibi konulara dikkat etmek gerek. Çünkü çekim sonrasında geri dönüş ve güvenli bir iniş için dronda yeterli seviyede enerji kalmalı (altta).

Daha yakından bak!

Lensin yaklaştırma yeteneğini artıran telekonvertörler, fotoğraflarda daha çarpıcı sonuçlara ulaşılmasını sağlıyor. Turgut Tarhan, bu aparatı kullanmanın inceliklerini ve elde ettiği sonuçları anlattı.

YAZI VE FOTOĞRAFLAR **TURGUT TARHAN**

İstanbul Boğazı'nın girişini korumak için yapılmış Beykoz ilçesindeki Yoros Kalesi, kısmen sisli bir günde Sarıyer'den telekonvertör kullanılarak fotoğraflandı.
Nikon D850, 400 mm + 1.7x TC, f/16, 1/1000, ISO 800

Lens fokalini değiştirmek amacıyla yapılmış optik elemanlara konvertör adı verilir. Bunlar lensin önüne bir filtre gibi takılan eklentiler olabilir ama daha çok lens ile gövde arasına yerleştirilen aparatlar tercih edilir. Lense belli bir çarpan ile olduğundan daha geniş açı özelliği kazandırıyorsa geniş açı konvertör, yaklaştırma yeteneğini artırıyorsa telekonvertör adı verilir. İlk gruptaki katsayı 1'in altında olup, ikinci gruptakiler 1'in üzerindedir. En yaygın kullanılan telekonvertörler 1.4x, 1.7x ve 2x şeklinde sıralanabilir. Telekonvertörlerin manuel lenslerle kullanılmak üzere tasarlanmış basit yapıdaki modellerinin yanı sıra yeni otofokus lenslerle birlikte mutlaka elektronik iletim sağlayabilen gelişmiş versiyonları kullanılmalıdır.

Test amacıyla ödünç aldığım ekipman Nikon D850 gövde, Nikkor 200-500 mm f/5.6E ED VR lens ve TC17EII 1.7x telekonvertör. Öncelikle D850'den bahsetmek istiyorum. 45.7 megapiksel çözünürlüğü ile dijital orta format standardına yaklaşıyor, yüksek ISO değerlerinde bile olağanüstü temiz sonuçları, 7 fps seri çekim hızı, hatasız ve hızlı netleme, 4K video, döndürülebilen ve dokunmalı LCD ekran, wireless data aktarım imkânı gibi özellikleri bulunuyor. Ancak bu makineden maksimum sonucu alabilmek için en iyi lensleri optimum diyafram değerlerinde kullanmak, ayrıca netleme hataları veya hareket netsizliği gibi teknik sorunlardan uzak durmak gerekiyor.

Halen kullandığım D800 ile kısaca karşılaştırmayı ihmal etmedim. Görünümü ilk bakışta benzeyen makineyi elime alıp deklanşörüne basınca ne kadar sessiz çalıştığı gerçeği karşısında şaşırdım. ISO butonunun farklı noktada oluşunu önce yadırgadım. Ayrıca sol üstteki dört butonun dizilimi de değişmişti, fakat alışması kolaydı. Netleme noktaları için tasarlanmış mini-joystick ise çok pratik. Menüye girince çok sayıda seçenek eklendiği hemen fark ediliyor. Yeni nesil profesyonel gövdelerde görüldüğü üzere artık tümleşik flaş yok. D850'nin piksel sayısı ve anti-aliasing filtresinin bulunmayışı nedeniyle avantajı görülebiliyor; ama önemli bir farktan söz edilemez. D850'nin renk paleti D800'e çok benziyor, belki toprak renklerini biraz nötr yorumladığı söylenebilir.

200-500 mm f/5.6 lens uygun fiyatıyla 500 mm gibi fokale ulaşmayı sağlaması, etkili bir VR (titreşim azaltma) yeteneği ve ayrıca telekonvertör uyumluluğu ile özellikle amatör yaban hayatı fotoğrafçılarının gözdesi haline gelmiş durumda. FotoAtlas'ın önceki sayısındaki "Teleobjektifle İstanbul-Metropole Bakış" isimli çalışmamda yine bu başarılı lensi kullanmıştım.

TC17EII 1.7x ise bu konunun esas nesnesi konumunda. Farklı yöntemlerle bu telekonvertörün olumlu ve olumsuz yönlerini irdelemeye çalıştım. Teknik karşılaştırmalarla birlikte böylesi güçlü bir ekipman kombinasyonunun imkânlarıyla kısa zamanda ilginç birkaç kare de elde ettim. Telekonvertör modelleri içinde 1.7x çarpanı, yaklaştırma oranı ile optik kalite parametreleri bakımından optimum noktada bulunuyor.

Tüm telekonvertörler yaklaştırma çarpanının bir fonksiyonu doğrultusunda ışık geçirgenliği kaybına neden olur. 1.4x olanlar 1 stop, 1.7x 1.5 stop, 2x ise 2 stop kayıp oluşturur. Bunun dışında telekonvertörlerde görülen bir başka durum, optik kalitenin kısmen düşmesidir. Bu, çözünürlüğün özellikle köşelerde daha fark edilir şekilde azalması ve kontrast alanlarda görülebilen renk sapmasıdır. Tasarıma göre değişmekle birlikte çarpan rakamı arttıkça sorunlar daha belirginleşir. Kendi gözlemlediğim bir sorun da kullandığım lenste otofokus hızı ve tutarlılığının azalmasıydı.

TEST 1

İlk testim doğrudan 500 mm ile 300 mm + 1.7x TC karşılaştırmasıydı. Burada amaç aynı yaklaştırma ile aynı kadrajın sağlandığı iki kare arasındaki detay farkına bakmaktı. Henüz detaylara sıra gelmeden biraz renk farkı ve genel kontrast azalması görülebiliyor. Alan derinliğinin kısıtlı olduğu bu denli hassas bir çalışmada kadraj içindeki uzaklık farkından kaynaklanabilecek hatalardan uzak durmak adına düz yüzey bulmam gerekiyordu. Bunun için herhangi bir apartman cephesi uygundu. Telekonvertör takılınca normalde f/5.6 olan lenste en açık diyafram f/9.5 şeklinde değişiyor.

Bu çalışmada Nikon D850, 200-500 mm f/5.6 lens ve TC17EII 1.7x telekonvertör kombinasyonu tercih edildi (altta). Nikon TC17EII 1.7x telekonvertör yalnızca uyumlu lenslerle birlikte kullanılabiliyor (altta, sağda).

EXIF datasında ise fokal değeri bölümünde fiziksel olarak 300 mm konumunda bulunsa bile doğrudan 500 mm ve hesaplanan diyafram değeri yazıyor. Testler boyunca tripod kullandım ve her iki durum için en iyi sonucu veren diyafram değerini seçtim.

TEST 2

İkinci testim 500 mm 1.7x dijital büyütme ile 500 mm + 1.7x TC karşılaştırması. Ağacın üzerindeki çiçeklere netleme yapılan, biri doğrudan 500 mm fokalde çekilen ve yazılımla 1.7x oranında büyütülen kare ile 500 mm ve 1.7x telekonvertör kullanılan çekimleri yapıp karşılaştırdım. Telekonvertör kullanımında normal netleme yerine live-view yardımıyla netleme daha doğru sonuç veriyordu. "Dijital mi, optik büyütme mi daha iyi?" sorusunun cevabı bu test için optik yöntem, yani telekonvertör oluyor. Bir miktar çözünürlük kaybına rağmen optik yakınlaştırmanın kazancı burada ağır basıyor.

TEST 3

Üçüncüsü alan derinliği testi. Telekonvertör kullanımının alan derinliğine etki etmediğini teorik olarak biliyordum, fakat bizzat test etmek istedim. Bir kare 500 mm fokalde doğrudan, bir kare de telekonvertör takılmış halde görüntüledim. İlk karenin boyutunu bilgisayarda eşitledikten sonra alan derinliği (bokeh) bağlamında anlamlı bir fark olmadığı görülmekte.

Sonuçta 1.7x telekonvertör kullanımını, eğer düşük ışık koşullarında hareketli konuların fotoğraflanması söz konusu ise f/5.6 diyafram açıklığındaki bir lensle tavsiye edemiyorum. Bu koşullarda çekilen fotoğrafların çoğunda görülebilen netleme hatalarıyla birlikte ışık geçirgenliği azalması nedeniyle yaşanabilen ekstra sorunlar, telekonvertörün optik kazancını fazlasıyla gölgeleyebiliyor. Işığın iyi olduğu durumda hareketli kuşları bile doğru netleyerek fotoğraflamayı başardım; ama otofokus güvenilirliği parlak ışığa rağmen yetersiz kalırken sadece birkaç kareden birinde tam netlemeye ulaşılabiliyor. Bu durum ortadaki tek noktadan netleme veya çok noktalı bölge seçimine göre de pek değişmiyor. Örneğin bir f/2.8 prime lens ile sonuçların elbette daha iyi olması beklenir; ama tecrübe etme imkânım henüz olmadı. Test yaptığım lens ile kombinasyona tekrar dönersek, amaçlanan şey başka türlü fiziksel açıdan yaklaşma imkânı kısıtlı statik bir objenin veya manzaranın yeterince detaylı fotoğrafını elde etmekse ancak bu durumda tavsiye edebilirim.

"Şişkin Ay" evresindeki dünyanın uydusu 1.5x krop faktorüyle birlikte 1.7x telekonvertör kullanılarak görüntülendi. Sonra yatık güneş ışınlarıyla aydınlandığı için kraterlerin belirginleştiği bölüm kadraja alınıp estetik amaçla 90 derece sola döndürüldü.

Nikon D850, 1.5x 500 mm + 1.7x TC, f/16, 1/250, ISO 800

TEST 1

Telekonvertörle 300 mm fokal konumunda görüntülenen soldaki fotoğrafta keskinlik ortadan köşelere doğru azalırken, az miktarda kromatik sapma da oluşuyor. Ortadaki kare bu fotoğraftan, sağdaki ise doğrudan 500 mm ile çekilen fotoğraftan aynı kesitlerin detayını gösterirken, bu karşılaştırmada eşdeğer yaklaştırmada telekonvertörün dezavantaj oluşturduğu izlenebiliyor.

TEST 2

Telekonvertörle 500 mm fokal konumunda görüntülenen soldaki fotoğrafın orta kesimindeki atkestanesi çiçeğinin detayı ortadaki karede görülüyor. Sağdaki karede aynı fokalde ama telekonvertör kullanılmadan çekilip dijital büyütme uygulanan fotoğraftan detay görülüyor. Bu koşullarda telekonvertörün avantajı ortaya çıkıyor.

TEST 3

Soldaki fotoğrafta 500 mm fokal konumunda telekonvertör kullanılarak 850 mm eşdeğer fokale ulaşılırken, sağdakinde ise doğrudan 500 mm fokalde görüntülenip dijital büyütme uygulandı. Her ikisinde de en açık diyafram kullanılırken, beklendiği üzere alan derinliğinde fark oluşmadı.

Topkapı Sarayı'ndan detayların ve Gülhane Parkı'nın ağaçlarının görüldüğü fotoğraf Galata Köprüsü'nden çekildi (üstte).

Nikon D850, 320 mm + 1.7x TC, f/16, 1/800, ISO 400

İstanbul'un Tarabya semtindeki mendirek ile Boğaz'ın karşısında, Beykoz'daki yalıların bir arada görüldüğü fotoğraf telekonvertör kullanılarak görüntülendi. Netlik noktası fener üzerinde olup arka plandaki netsizlik, alan derinliği ile buharlaşma efektinin toplamından kaynaklanıyor (solda).

Nikon D850, 500 mm + 1.7x TC, f/16, 1/1000, ISO 1600

Sarıyer ilçesindeki Feneryolu Kuş Gözlem Kulesi'nden, İstanbul Boğazı üzerinde uçan bir şahin, telekonvertör kullanılarak fotoğraflandı (altta).

Nikon D850, 500 mm + 1.7x TC, f/16, 1/1500, ISO 1600

ATLAS FOTOĞRAFÇILARI ANLATIYOR

KAÇAN BALIK

Herkesin çok iyi bir fotoğrafın eşiğinden döndüğü olmuştur. Herhangi bir nedenden dolayı "o fotoğraf" elden kaçar, hedeflenen kare elde edilemez. Atlas fotoğrafçıları, kaçırdıkları en önemli kareleri anlatıyor. Onu neden elde edemediler ve yerine ne çektiler?

Neye niyet, neye kısmet

SERVET DİLBER

Bir konuya hazırlanırken veya sahada çalışırken ne kadar iyi hazırlık ve planlama yapılmış olsa da genelde işler umulduğu gibi gitmez. İşin doğası, daha doğrusu fotoğrafçılık biraz da beklenmeyen anlar ve fotoğrafçı olarak gösterdiğiniz refleks üzerine kurulu. Bu söylem elbette fotoğrafçı olarak "bir şeyler olsun da çekelim" duygusuna veya sürpriz, beklenmeyen olayları uman kişi durumuna sokmasın bizleri. Hava durumunu çok iyi takip etseniz de uzun ve yorucu bir tırmanış sonucunda ulaştığınız noktada hesap hatanızdan dolayı ışık düşündüğünüz gibi olmayabilir, fazla ısıdan dolayı geniş alanda pus hâkim olur ve istediğiniz temiz-geniş panoramayı çekemeyebilirsiniz. Sözleştiğiniz kişiler, şoför anlaştığınız saatte gelmez. Fotoğrafçı olarak değişken durumlara uyum sağlayıp yeni fikirler üretmek bu işin biraz daha eğlendirici ve keyif veren tarafı sanki.

Hata yapmayı her zaman öğretici bulmuşumdur. Tabii benzer hataları tekrarlamadığınız sürece. Yıllar önce Siverek konusunu çalışırken yol kenarındaki harmanı kaldıran işçileri görüp buradan bir şeyler çıkabileceğini düşündüm ve arabamı durdurup kısa bir sohbetten sonra çalışmaya başladım. Geniş açı ve tele objektif takılı iki makine ile fotoğraf çekiyordum. Yığının üstünde çalışanlar ritmik hareketlerle samanları kamyonete yüklüyorlardı. Geniş açı takılı makinemde film bitmişti. Filmi çıkarıp çantama koydum. Zaman kaybetmemek için tele takılı makinemle biraz uzağa giderek çekime devam ettim. Yeteri kadar çalıştığımı düşünüp veda edip ayrıldım. Arabaya binip biraz ilerledikten sonra dikiz aynasında yer değiştirdiğim için farklı bir açıyı fark ettim. Saman tepesi alçalmış, arka plandaki yükselti ve ters ışık daha etkili gözükmeye başlamıştı. Durduğum noktada tele objektifle birkaç fotoğraf çektim. Hızla geri sürdüm, geniş açı takılı makinemi alarak yanlarına gidip çekime devam ettim. Birkaç dakika sonra fark ettim ki bir şey tam da olması gerektiği gibi değil. Makinemin film sarma kolu çok rahat dönüyor. Ve kontrol ettiğimde filmi çıkardıktan sonra yenisini takmadığımı hatırladım. Arabaya gidip yeni film veya diğer makineyi alana kadar işçilerin pozisyonu ve samanın yükseltisi değişti. Daha farklı fotoğraf çekme imkânı kalmadı. Sadece uzaktan tele objektifle çektiğim birkaç fotoğraf kullanılabilecekler arasındaydı.

Bu olaydan sonra mutlaka ceplerimde iki çekilmemiş film taşımaya başladım. Şimdi elbette film takmayı unutma derdi yok ancak kartlarda az yer kalması veya pilin şarjının bitmesi de benzer sonuçlara sebep olabilir. Alışkanlıkla cebimde her zaman boş bir kart ve tam dolu bir pil taşıyorum.

Koşup yetişememek

TURGUT TARHAN

Kütahya'nın Çavdarhisar ilçesinde 2016 Mayıs'ında, Aizonai antik kentindeki Zeus Tapınağı önünde klişe sayılabilecek bu kareyi çekmiştim. Birkaç yıl öncekine göre ışık, renkler ve bulutların dizilimi daha iyiydi; ama her şeye rağmen ortalama bir fotoğraf adayıydı. Etrafta geziniyordum. Üç beş dakika geçmemişti ki gökyüzünde sinematografik bir kuş geçişi başladı. Makineye sarılıp bulunduğum yerde deklanşöre bastım ve hızlı bir kararla az ötedeki ilk noktaya koştum.

Ne var ki ulaştığımda saniye farkıyla geç kalmıştım; kuşlar oradan uzaklaşmıştı. Yetişebilseydim veya öteki kareyle vakit kaybetmeseydim muhtemelen epey dramatik bir fotoğraf ortaya çıkacaktı. Belki başka kuşlar geçer diye beklediysem de o sahnenin tekrarı olmadı. Elimde kullanılabilir ama fazla güçlü olmayan iki kare kaldı.

Bu durum, fotoğrafçılar arasında sıklıkla dile getirilen "doğru zamanda doğru yerde bulunmak" veya "şans-şanssızlık" kavramlarına işaret ediyor. Ayrıca kendime sormam gereken bir soru daha var; kaçan fotoğrafın ardından üzülmek yerine konunun üzerine gidip, mesela orada konaklayıp ertesi gün aynı saatlerde o noktada sabırla beklemeli miydim?

Cevabı tartışmaya açık elbette. Ancak yılların tecrübesiyle öğrendiğim bir şey var ki, iyi fotoğrafın elementlerinin toplandığı o nadir, sihirli anlarda orada değilsek ya da bir nedenle fırsatı iyi değerlendiremezsek, sonra uğraşmakla, peşinden koşmakla aynı şartlar kolay kolay tekrarlanmıyor; istediğimiz sonuca yaklaşsak bile hep sanki bir şeyler eksik kalıyor.

Mağaranın içinde

YILDIRIM GÜNGÖR

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın Mağaralar Projesi için Ermenekli doğaseverlerin keşfettiği Dikilitaş Mağarası'nın içinde, mağaranın ağzını ve içindeki oluşumları gösterecek bir arayış içindeydim. Mağara bir huni gibi aşağı doğru uzanıyor ve dipte iyice daralıyordu. Tek bir fotoğrafla mağaranın etkileyici yanını ön plana çıkarmayı düşündüm. Mağaranın dibinden ağzına doğru bir fotoğraf çekersem bulunduğum yerin etkileyiciliğini gösterebilirdim. Ölçümü arka plana göre yaparak farklı değerlerde ve ISO'da birkaç fotoğraf çektim. İlk fotoğraflarda ortam ışığını kullandım ama ön plan istediğim gibi olmamıştı. Ön plan ışığı istediğim gibi değildi. Dolgu flaşı da çare olmamıştı. Bu sorunu çözmek için ön planı ışıkla boyadım. Bu kez fena olmamıştı ama yine de istediğim kareyi elde edememiştim. Özellikle ortadaki dikilitaşı gökyüzü fonuna tam olarak yerleştirememiştim. Bunu yaptığımda sadece bu oluşum ve gökyüzünden bir kare çıkıyordu ortaya. Ancak mağaranın ağzındaki mavilik gayet iyi görünüyordu. Son bir kez 30 saniye pozlayarak çekimi bitirip dışarı çıktım. İçimdeki huzursuzluk buradaki karenin iyi olmadığının işaretiydi. Tatmin olmamıştım. Ancak akşam otelde fotoğrafları bilgisayara aktardığımda fotoğrafın gayet iyi olduğunu gördüm. Ön plan sıradan bir ışıkla boyamaydı ama arka plan, yani mağaranın ağzı olağanüstü olmuştu. Mağaranın ağzında uçuşan sineklerin ve kelebeklerin uçarken çıkardığı tüm izleri de 30 saniye içinde kaydetmiştim. Mağaranın içine aşırı odaklandığım için basit bir fotoğraf kuralını ihmal etmiş ama sonuçta güzel bir fotoğraf çıkarmıştım.

Güneşten hızlı

ALİ İHSAN GÖKÇEN

Doğada her yıl iyi sonbahar renkleri oluşmaz. Ekim ayının don yaşanmayan yıllarında iyi sonbahar renklerini görebiliriz. En iyi yaprak renklerinin oluştuğu sonbaharda eğer üzerlerinde ilk karı da yakalarsanız inanılmaz görüntülerle karşılaşırsınız. Sabah saatlerinde, doğru yerdeyseniz özel fotoğrafları yakalayabilirsiniz; öğleden sonra çıkan güneş, karların erimesi, üst üste gelip donması, rüzgâr ilk yağan karın büyüsünü bozar. 2016 yılında Küre Dağları'nda sonbaharın renkleri çok güzeldi. Ekimin son haftasından kasım ortasına kadar oradaydım ve kar yağışını bekledim. Bir gece kar yağdı. Ama doğada hızlı hareket etmek kolay değildir. İlk kar yağışının büyüsünü içeren sınırlı sayıda fotoğraf yakalayabildim. Öğle saatlerinde çıkan güneş karları eritmeye başladı. Belki istediğim fotoğrafları çekemedim ama oradaydım. Yaşadım. Tanık oldum.

Sudaki kurdele ALİ ETHEM KESKİN

2012 yılı mayıs ayıydı. Karacabeyli doğa fotoğrafçısı arkadaşım Alper Tüydeş rehberliğinde Karacabey Longozu'nda çalışmalar yapıyordum. Çiçekler açmaya, doğa adeta tüm renklerini sergilemeye başlamıştı. Üzerimde dalgıç elbisesi ve elimde sualtı fotoğraf makinem ile ormanın yeşil doğasına tezat bir şekilde göletlerin içindeki yaşamı görüntülemeye çalışıyordum. Suyun yüzeyinde açmış çiçekler ve onların sualtına uzanan saplarındaki salyangozlar ile güzel bir kurgu yakalamaya çabalıyordum. Tam bu sırada fotoğraf makinesi vizörü önünden kıvrıla kıvrıla hızla geçen bir canlıyı fark ettim.

Yeşil, kahverengi ve turuncu tonlarında, 10 santim uzunluğunda bir kurdele parçasını andırıyordu. Bir bitkinin yaprağı altında durdu ve şekil değiştirdi. Şimdi bir puroyu andırıyordu. İşte o an bu karşılaştığım canlının sülük olduğunu anladım. Birkaç saniye sonra şimşek hızında yeniden kurdele şeklini alarak bir başka yere doğru fırladı. Sonra da yine ani bir hareketle bana doğru hızla geldi ve elimin üzerine yapışmaya çalıştı. Ben de irkildim ve elime yapışmasını engellemek için sudan çıktım. Daha önce sülükleri Eminönü'nde, Mısır Çarşısı yanındaki dükkânlarda kavanozların içinde görmüştüm. Bu, benim doğal ortamında sülüklerle ilk karşılaşmamdı.

Aradan beş yıl geçti. 2017 yazında Denizli Çivril'de bulunan Işıklı Gölü'nün sualtı güzelliklerini görüntülemeye çalışıyordum. Arkadaşım Murat Kaptan ve rehberimiz Derviş Korkmaz ile gölün doğu kıyısında adeta tropik bölgelerde rastlanan mangrov ormanlarını andıran bir bölgeye gittik. Ağaçların kökleri küçük balıklar için ideal bir koruma alanı oluşturmuştu. Yine dalgıç elbisem ve sualtı kameram ile göle girip sualtındaki ilginç yaşamı görüntülemeye başladım. Tam bu sırada tanıdık bir sima ile yeniden karşılaştım. Bu kez vücudumda açık bir bölge kalmamıştı. Elimde eldiven vardı. Bana yapışamayacağı için son derece rahattım. Su yüzeyinde dakikalarca hareketsiz kalarak onu izlemeye başladım. Yarım metreden daha kısa mesafeler içinde bir oraya, bir buraya adeta ışık hızı ile hareket ediyordu. Otomatik netleme ile fotoğrafını çekmem olanaksızdı. Bu nedenle makinemi manuel ayara getirdim ve beklemeye başladım. Sonunda onu fotoğraf çerçevesinin sol alt kısmında görüntülemeyi başardım. Tüm bu çabama rağmen istediğim görüntüyü elde edemedim. Fotoğrafa bakanlar ancak ben söylediğimde onun sülük olduğunu anlıyorlardı.

Sonuç olarak büyük bir fırsat kaçmıştı. Belki farklı bir objektif, biraz daha fazla sabır ve belki de o canlının davranışlarını çok daha uzun süre incelemeliydim. Bir daha Işıklı Gölü'ne gidersem işte bunları yapacağım. Ne derler biliyorsunuz: Kaçan balık büyük olurmuş…

Extender yüzünden SELİM KAYA

Kızıl geyik fotoğraflarını çekmek için 2016'nın haziran başında gittiğim Eskişehir'in Çatacık Ormanı'nda bir patikada ilerlerken ansızın bir tavşan ile karşılaştım. Doğrusu aramızda biraz mesafe vardı. Ben bu mesafeyi kapatmak için hızlı adımlarla ilerledim. Ancak yanına yaklaştığım tavşan çalılıkların arasına dalıp gözden kayboldu. Bir süre yoldan yukarı doğru yürüdüm. Yaklaşık bir saat sonra geri dönerken tavşanı gördüğüm noktada bu kez iki tanesini bir arada gördüm. Yolun kenarında dizlerimin üstüne çöküp arka arkaya fotoğraflarını çektim. Bu arada yaban hayat fotoğrafçılığına başladığım günlerden beri en büyük hayalim, bir yabani tavşanın bana doğru koşarken fotoğraflarını çekmekti. Tavşan sanki beynimi okuyor gibi aynen bana doğru koşmaya başladı. Tavşanın tam ayakları yerden kesilmişken makine netlik kazandı. Ne var ki, parmağım deklanşörün üzerindeyken görüntü saliseler içerisinde bulanıklaştı. Bunun nedeni lens ile makine arasına takılan extender idi. Extender'ler, lense takıldığı zaman nesneleri belli bir mesafe daha yaklaştırıyor. Ama onları taktığınız zaman hareketli objeleri çekmek neredeyse olanaksızlaşıyor. Extender, lense takılıyken hareketli objeler bir net, bir bulanık oluyor. Bu bakımdan extender yakınlaşma konusunda avantaj sağlasa da hareketli çok güzel bir kareyi kaçırmanıza neden olabiliyor. Bu nedenle başıma gelen bu talihsiz olaydan sonra bir daha extender kullanmamaya karar verdim.

KOMPOZİT FOTOĞRAF

Aynı kare farklı mevsimler

Turgut Tarhan, aynı yerlerde farklı zamanlarda çektiği kareleri kompozit fotoğraf tekniğiyle bir araya getiriyor ve etkileyici sonuçlar elde ediyor. Tarhan, tanıdığımız mekânlara farklı gözlerle bakmamızı sağlayan bu tekniğin inceliklerini FotoAtlas okurlarıyla paylaştı.

YAZI VE FOTOĞRAFLAR **TURGUT TARHAN**

Bildiğimiz, yaşadığımız, sıkça bulunduğumuz bir mekânın günün farklı saatlerinde, hava ve ışık durumuna göre, özellikle de farklı mevsimlerde bambaşka çehrelere ve renklere büründüğüne sıklıkla şahit olur, hatta zaman zaman fotoğraflarız. Bazen hızla değişen şehirleri de belgeleriz; sokakların, meydanların nasıl bir dönüşüm geçirdiğini bu karelere bakarak daha iyi anlayabiliriz.

Aynı noktadan farklı zamanlarda çekilmiş fotoğrafları yan yana getirerek bakıp karşılaştırma eğilimi gösteririz. Yaratıcı fotoğraf teknikleri yelpazesi içinde öyle bir kalem var ki, bu durumu çok daha ilerilere taşıyor. Söz konusu teknik aynı noktalardan, aynı kompozisyonun, elverdiğince aynı veya benzer ekipmanla farklı zamanlarda, sonradan kompozit fotoğraf elde etmek amacıyla fotoğraflanması eylemidir. Bu bağlamda birinci fotoğrafın çekimi sırasında böyle bir niyet aranmasa bile takip eden karelerde ilk çekilene göre hareket edilir.

En pratik yöntem, referans fotoğrafa karar verilip dijital makinenin tanıyabileceği formatta karta yüklendikten sonra, o noktaya gidilip aynı açının bulunması olacaktır. Gövde ve objektifin aynı olması kolaylık yaratacaktır ama bu zorunlu değildir. Prime lensler zoom lenslere göre bu teknik çerçevesinde avantaj sağlarken, tripod kullanımı da doğru kadrajı bulma yönünde kolaylık getirir. Makinenin önceki dijital formatı tanımaması halinde cep telefonuna yükleyip bakmak veya bir baskı almak da çözümler arasında düşünülebilir.

Birleştirme aşamasına gelirsek, burada herhangi bir sınırlama yok. Hedeflenen sonuç

doğrultusunda ve yaratıcılığın elverdiği ölçüde her türlü yaklaşıma açık. Ancak yaygın ve görsel açıdan kabul edilebilir olanı Photoshop katmanlarının en az teknik hatayla, estetik kaygılar gözetilerek birleştirilmesidir. Geçiş bölgesi seçiminde hassasiyet gösterilmeli ve yeterli feather (yumuşatma) özelliği kullanılmalıdır.

Bu teknikte örnekler verdiğim çalışmalarımda ise aynı yerden farklı zamanlarda çekilmiş ikişer kareden yararlandım. İstanbul'da görüntülenmiş son üç örnekte böyle bir çalışmayı düşünerek çekimler yaparken, Nemrut Dağı'nda görüntülenmiş ilk örnekteki karelerin böyle bir çalışma için uygun olabileceğini sonradan fark ettim. Vurgulamak istediğim bir diğer nokta ise, uygulamada zorluklar içerse de daha fazla sayıda fotoğraf kullanmanın daha ilginç sonuçlara ulaştırma potansiyeli.

Bitlis Nemrut kalderası kompozit fotoğrafının sol üst diyagonali ve gökyüzünde Mayıs 2010, öteki kesitte Nisan 2011 tarihli kareler kullanıldı. İlkinde kroplu, ikincisinde full-frame gövdeyle birlikte farklı optik kombinasyonu var.

Nikon D300, 12 mm, f/8, ISO 100 ve Nikon D700, 20 mm, f/11, ISO 200

Kesişen zamanlar

Belgrad Ormanı'ndaki Topuzlu Bent Göleti'nin kompozit fotoğrafının sol kesitinde Aralık 2012, sağ kesitinde Mart 2018 tarihli kareler kullanıldı (karşı sayfada, üstte).

Nikon D800, 28 mm, f/8, ISO 100

İstanbul'un kuzey ormanları ve ufukta kentin siluetinin göründüğü kompozit fotoğrafta Kasım 2012 ve Haziran 2013 tarihli iki kare kullanıldı; topoğrafyaya uygun dalgalı geçiş hattı tercih edildi (karşı sayfada, altta).

Nikon D800, 135 mm, f/8, ISO 100

İstanbul Bahçeköy kompozit fotoğrafının sol üst diyagonali ve gökyüzünde Nisan 2015, öteki kesitte ise Ocak 2016 tarihli kareler kullanıldı (üstte).

Nikon D800, 50 mm, f/5.6, ISO 100

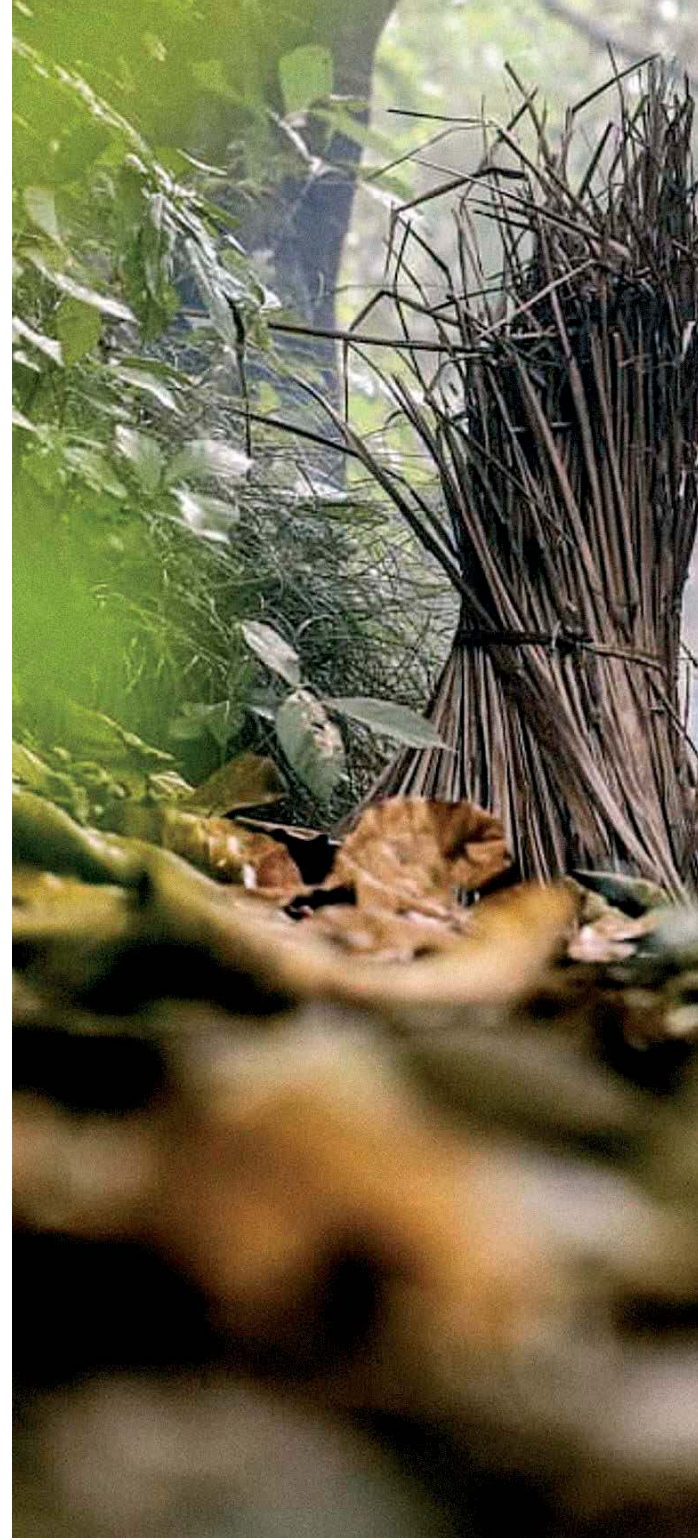
Endonezya, dünyada en fazla aktif yanardağa sahip ülkelerden. Java Adası'nda yüzlerce insan her gün ağır şartlarda çalışıp sülfür çıkarıyor. Birçok fotoğrafçı gibi Achmad Zulkarnain de bu bölgeyi ziyaret etmiş.

Engelleri aşmak

Endonezyalı fotoğrafçı Achmad Zulkarnain, 19 Ocak-11 Şubat 2018 tarihleri arasında düzenlenen Zeytinburnu Uluslararası Fotoğraf Festivali Z FotoFest için İstanbul'a geldi. Sıra dışı yaşam öyküsünü, fotoğrafçılığa bakışını, engelliler için yaptığı çalışmaları anlattı, fotoğraflarından örnekler sundu. Z FotoFest küratörü Prof. Ozan Bilgiseren ve kendisine çevirmenlik yapan Fahd Al-Antaroh, etkinliğin ardından FotoAtlas için Zulkarnain ile skype aracılığıyla konuştu.

RÖPORTAJ **OZAN BİLGİSEREN**
FOTOĞRAFLAR **ACHMAD ZULKARNAIN**

25 yaşındaki Endonezyalı fotoğrafçı Achmad Zulkarnain, kolları ve bacakları olmadan dünyaya geldi. Hobi olarak başladığı fotoğrafçılığı profesyonel seviyede devam ettiriyor (üstte). Fotoğrafçı çalışmalarını tarif ederken "İnsanların çektiğim fotoğrafları görüp kim olduğumu düşünmelerini istemiyorum, onların yaratıcılığımı görmelerini istiyorum" diyor (sağda).

Bize biraz kendini tanıtır mısın?

Adım Achmad Zulkarnain, Endonezyalıyım. 1993 yılının eylül ayında Banyu Wangi'de doğdum ve şu an 25 yaşındayım. Orta sınıf bir aileden geldiğim söylenebilir; babam bir bisiklet garajında çalışmakta, annem de işportacılılık yapmaktaydı ama maalesef iki sene önce kanserden dolayı vefat etti. Ben ailenin üçüncü çocuğuyum, benden büyük iki erkek kardeşim var.

Hayatımın son dört yılını profesyonel tanıtım fotoğrafçısı ve fotoğraf eğitmeni olarak geçiriyorum. Aynı zamanda çeşitli TV programlarına katılıyorum. Bunun dışında Endonezya'da yapmayı en sevdiğim şey, sualtına dalmak ve balıkları görmek. Dağlara ve nehirlere gitmeyi de çok severim. Kendimi bir "Minion" olarak görüyorum! Ayrıca kaykay yapmak da hobilerimden biri.

Bizimle hayat hikâyeni paylaşır mısın?

Doğduğum hastanede ebe ve doktor görünüşümdem ötürü ailemin tepkisinden çekindikleri için üzerimi örterek beni gizlemeye çalışmışlar ve annem ile babam beni ilk kez gördüklerinde ciddi ciddi torbaya koyup atmayı düşünmüş. Neyse ki akrabalarımız sayesinde bu fikirden vazgeçip bana bakmaya karar vermişler.

Okul yıllarımın da oldukça zor geçtiğini söylemeliyim. Öğrenciler beni o kadar çok rahatsız ve taciz etti ki, zaman zaman canıma kıymayı bile düşündüğüm anlar oldu. Çünkü o sıralar dünyanın tamamen kötü insanlarla dolu olduğunu zannediyordum.

Hukuk fakültesinden mezun olduktan sonra uzun süre iş aradım ama bu konuyla ilgili kendime herhangi bir iş bulamadım. En sonunda bir internet kafede kimlik kartları için vesikalık fotoğraf çekmeye başladım.

Fotoğraf kariyerin ve hikâyen de bu şekilde başladı…

Evet, dört sene önce internet kafede fotoğrafçı olarak çalışıyordum. Kafede bir DSLR kamera vardı ve onu kullanıyordum. Vize için beyaz fon önünde biyometrik fotoğraflar çekerek işe başladım. Ancak

orada maaşım oldukça kısıtlıydı ve yaklaşık olarak aylık 150 bin rupiah (40 TL) para alıyordum.

Yine de bu iş sayesinde bir birikim yaptım ve ilk fotoğraf makinemi aldım. Sonrasında da cesaretimi topladım ve o işten ayrılıp serbest bir fotoğrafçı olarak kendi paramı kazanmaya karar verdim.

Peki kendini teknik olarak daha ileri seviyeye taşımayı nasıl başardın?

Kafede çalışırken internetten, Google'da arayıp bulduğum ve Youtube'da izleme şansı edindiğim eğitici videoları takip ederek fotoğraf çekmeyi kendi kendime öğrendim. Boş vakitlerimde yüzlerce ders videosu izledim, notlar aldım ve bunları uygulayarak denedim.

Ardından bana Jakarta'dan burs çıktı ve bu sayede Darwis Triadi School of Photography'de beş aylık eğitim alma şansım oldu ve sonrasında yaşadığım şehre geri döndüm.

Bunun dışında çeşitli web ve sosyal medya sitelerinin çok üyeli topluluklarında; forum-tartışma, eğitim ve bilgi paylaşma platformlarında yer alarak kendimi güncellemeye ve geliştirmeye çalıştım ve halen de çalışıyorum. Dolayısıyla yeni tarzları

Achmad Zulkarnain düğün ve moda fotoğraflarının yanı sıra Endonezya'da günlük yaşamı ve farklı kesimlerden insanları fotoğraflıyor.

internetten takip ediyorum ve kendi kendimi eğitmeye devam ediyorum.

İlk profesyonel çekimini hatırlıyor musun?

Hatırlıyorum tabii, bir portre çekimiydi. Oldukça iyi geçti ve müteakiben başka portre işleri, dergiler ya da direkt müşteriler için moda ve düğün çekimleriyle işlerin devamı geldi. İlk başladığımda fena para kazanmadım, yaklaşık 1.5 milyon rupiah (400 TL) gibi ücretler aldım ve ardından reklam ajansları benimle ilgilenmeye başladılar.

Kendini şu an fotoğrafın neresinde görüyorsun? İşin para kazanma ve Photoshop tarafları hakkında neler düşünüyorsun?

Ben bir profesyonelim ve genelde bana fotoğraf talebi -şu sıralar- ajanslardan geliyor ve kendi adıma fotoğraftan para kazanan biri olarak her alanda çekim yapmaktan büyük bir keyif duyuyorum.

Çoğunlukla insan-mekân, manzara ve portre fotoğrafları çekiyorum. Fotoğraf aslında uzun bir süredir hobimdi ve şimdi işim oldu. İş dışında da fotoğraf çekiyorum ve bundan sıkılmıyorum. Evet, Photoshop zaman alıyor ama Photoshop yapmaktan da asla sıkılmıyorum.

Fotoğraf benim yaşam ve varoluş biçimim. Sürekli öğrendiğim, öğrendiklerimi de uyguladığım ve kendimi devamlı geliştirdiğim bir evren.

Ekonomik olarak da şu an fena gitmiyor ve aileme de artık ben bakıyorum.

Favori fotoğrafçın kim? Tanıdığın, takip ettiğin Türk fotoğrafçı var mı?

Henüz takip ettiğim Türk fotoğrafçı yok, ileride umarım tanırım; çünkü yeni keşifler yapmayı seviyorum. Bu arada Z FotoFest sayesinde Zeytinburnu'nda şahsen tanıştığım pek çok Türk fotoğraf sanatçısı oldu, onlarla iletişim halindeyim.

Çalışmalarını en çok beğendiğim kişi ise Çinli bir moda fotoğrafçısı: Sails Chong. Kendisi aynı zamanda bir Hasselblad elçisidir. Onu ve son yaptığı çekimleri takip etmeye çalışıyorum.

Bu soruyu konuşman sırasında İstanbul'da panelde de sormuştum: Endonezya'da şu sıralar fotoğraf işi açısından yoğun zamanlar mı? Buraya gelirken işlerini bırakmak zorunda kalmış mıydın?

İstanbul'a birkaç işi bırakarak geldim ama döndükten sonra onları yetiştirdim; bu nedenle şu sıralar rahat bir şekilde vakit geçiriyorum. Ama tabii coğrafi koşullar sebebiyle -bizde kış hariç yılda üç mevsim yaşanmakta, yağışlı ve aşırı sıcak aylar dışında- Z FotoFest'in gerçekleştiği ocak sonu bizim düğün fotoğrafları çekimlerinin yoğunlaştığı zamanlardır ama benim için herhangi bir sorun olmadı.

Yaşamın her yüzü Zulkarnain'in fotoğraflarına konu oluyor. Kolları olmadan vizöre bakabilmek için bir dizi teknik geliştiren fotoğrafçı, kamerayı kapatıp açmak için ağzını kullanıyor ve deklanşöre kollarının uçlarıyla basıyor. Bazen çalışan işçileri çekerken, "Acaba benim de ayaklarım olsa bu şekilde mi çalışırdım?" diye hayal ettiğini söylüyor.

için aynı kamerayı bulmaya çalışıyorum.

Kullanmayı en çok sevdiğin lens hangisi? Çantana tek bir tane lens koymak zorunda kalsan hangisini tercih edersin?

70-200 mm f 2.8 favorim. Bir tane lens seçmem gerekse düşünmeden onu alırım.

Fotoğrafta tür olarak neleri seviyorsun?

Sevmediğim bir şey yok aslında ama doğa-manzara (landscape) fotoğrafını kolayca çekemiyorum; çünkü benim için oralara çıkmak oldukça zor. Bu yüzden modellerle çalışmak ve portre fotoğrafı çekmek benim için daha uygun. Moda fotoğrafı kendimi en iyi ifade ettiğim alan.

Çekimlerinde yer alan modellerle nasıl bir iletişim kuruyorsun?

Nazik olmaya çalışıyorum, çekim öncesinde WhatsApp'tan yazışıyoruz. Çekim içeriği ve çekim planı hakkında olabildiğince çok bilgi veriyorum. Nazik ve samimi davranarak onlarla kontak kurmaya çalışıyorum.

İş dışında sanat içini fotoğraf çekmeye vakit bulabiliyor ya da sosyal sorumluluk projelerine katılıyor musun?

Maalesef Endonezya'da böyle şeyler yok ama ben engelli arkadaşlarıma yardımcı olmaya çalışıyorum. Çekingen arkadaşlarımı insan içine çıkmaları için motive ediyorum ya da ev dışına çıkıp gezmeleri için onlara yardımcı oluyorum.

Benim bir projem var. Endonezya'daki engelli çocukları, onların hayatlarını fotoğraflamak istiyorum ve bununla ilgili bir sergi açmak istiyorum. Motivasyonum bu projenin verdiği enerjiden kaynaklanıyor.

Başka fotoğraf festivallerinden de davet aldın mı? Tepkiler nasıl?

Endonezya'ya geldikten sonra buradaki herkes Türkiye'ye Z FotoFest için davet edildiğimi öğrenmiş oldu ve -ülke içinden- pek çok yerden bu konuda konuşmak için davetler aldım. Televizyon programlarına katılmak ve medyada yer bulmak benim için oldukça önemli.

Sosyal medya da çok önemli, ben iş tekliflerimi de oradan alıyorum, fotoğraflarımı beğenince insanlar benden çekim istiyor. İş bağlantılarımı buradan yapıyorum, yaptığım çekimlerin çoğunu sosyal medyaya yüklüyorum.

Bunun dışında mayıs ayında İstanbul'da düzenlenen engelli faaliyetiyle ilgili bir festivale davet aldım ama maalesef katılamadım. Elbette ileride tekrar

Çektiği fotoğrafları Instagram platformunu kullanarak paylaşan Achmad Zulkarnain online galeri oluşturarak izleyicilerle etkileşimde bulunduğunu belirtiyor.

Makineyi kullanırken zorlanıyor musun?

Hatırlarsan panel sırasında da bu soru bana sorulmuştu.

Evet ve sen de izleyicilerin gözü önünde makine gövdesine bağlı olan geniş açıyı söküp 70-200'ü hızlıca ve kolayca takmıştın.

Fotoğraf makinesi kullanırken hiç zorlanmıyorum, lens ayarı yaparken bile zorlanmıyorum; sadece ağır ekipmanları taşırken herkes gibi ben de yoruluyorum. Ama bu işler için asistanım da var.

İlk fotoğraf makinen neydi hatırlıyor musun?

İlk kamera gövdem Canon 1100 D idi, bozulduğu için onu satmak zorunda kaldım. Ama o kamera beni buraya, bugüne getiren kamera olduğu için manevi değeri benim için oldukça yüksek. Onun

Türkiye'yi ziyaret etmek istiyorum. Yakın zamanda Hong Kong ve Hindistan'a gitmek istiyorum.

Medyanın önemi aşikâr, hatta seni uzaktan tanıyabilmemizi Al Jazeera TV'nin seninle ilgili yaptığı bir röportaja borçluyuz. Hemen ardından Z FotoFest ekibinden Mustafa Yılmaz ve art direktör Murat Gür'ün yoğun çabaları sayesinde seninle bir araya gelebildik. Peki Al Jazeera seni nasıl bulmuştu?

Aslında biraz tesadüf gibi oldu, öğretmenimin oğlu Mısır, Kahire'de okuyor. Al Jazeera muhabiri ilkin onunla tanışmış ve sohbet ederlerken kendisine "Endonezya'da ne çekebilirim?" diye sorunca o da beni adres göstermiş, bu şekilde gerçekleşti.

İstanbul'da asistanın Ahmed Rizal Prasandi ile çektiğiniz ve Youtube'a yüklediğiniz video çok güzel olmuş ve sağ olsun Fahd da videoya Türkçe altyazı eklemiş. Buradan ne tür izlenimlerle ayrıldın?

Videoda Türkiye'de ve özellikle İstanbul'da insanların ne kadar sıcakkanlı olduğunu ve bunun benim için ne denli güzel olduğunu ifade etmeye çalıştım. Aynı zamanda kültürel ve tarihi mekânlardan bir hayli etkilendim.

Benim için en güzel ve özel an; zihinsel engelliler okuluna yaptığım ziyaret oldu. Çok güzel vakit geçirdim. Endonezya'da böyle eğitim veren bir okul yok. Her binanın girişinde tekerlekli sandalye rampasının olmasına çok şaşırdım çünkü bizde neredeyse hiç yok bu tür imkânlar.

İstanbul'u ise sürekli düşünüyorum, söylenebilecek çok şey var. "Keşke şu an burada bir model olsa da çeksem" diye düşündüğüm pek çok manzarayla karşılaştım İstanbul'da.

Zeytinburnu Fotoğraf Festivali'nde yer almak da başlı başına olağanüstü bir deneyimdi.

Madem öyle, festivalde yer alan diğer sanatçıların eserleri için düşüncelerin neler?

Sergideki fotoğrafların tümünü beğendim çünkü her fotoğrafın anlatmaya çalıştığı bir şey var. Tüm o karelerin birer hikâyesi ve arka planları var. Halen onları anlamaya çalışıyorum ve hâlâ sergi kataloğunu okumaya-incelemeye devam ediyorum.

Burada şu an akşamüstü ama seni daha fazla uykusuz bırakmak ve yormak istemiyorum. Son olarak neler söylemek istersin? Fotoğrafçılara tavsiyelerin var mı?

İstenmeyen bir çocuk olarak dünyaya geldim ve bu gerçek, hayata bakışımı değiştirdi. Hukuk fakültesinde öğrenciyken fotoğrafla tanıştım ve bir anı ölümsüzleştirip fotoğraflarla bir şeyler ifade etmek fikrinden büyülendim. Fotoğraflarımı izleyen insanların ne olduğumu ve kim olduğumu bilmelerini istemiyorum, tek isteğim onların gözünde yaratıcılığımın fark edilmesi, hepsi bu.

Yaratıcı olmak için kendinize herhangi bir engel koymayın, mazeretler aramayın. Ben ilk başlarken kameram kötü diye çok üzülüyordum, sonra anladım ki başarılı olmak için önemli olan şey kamera değil. Ayrıca tutarlılık ve süreklilik de oldukça önemli, bence başarıyı bu getirir, para ise sonradan gelir.

Seninle tanışmış olmak büyük bir ayrıcalık, insanlara gösterdiğin ufuk ve azmin umarım hepimize motivasyon olur.

Teşekkürler, ben umut etmeyi hiçbir zaman bırakmadım ●

Çekim aşamasından sonra bilgisayarda fotoğrafları düzenleyip arşivleme işlerini de kendisi yapıyor.

PORTFOLYO

Harmanlık hakkı

Kütahyalı Nuri Dilek, 12 yaşından beri fotoğraf çekiyor. Çocukluğunda bu uğraşıyla ilgili masrafları tarladaki hasattan payına düşen "harmanlık hakkı"ndan karşıladığını söyleyen Dilek, FotoAtlas'a fotoğraf macerasını anlattı.

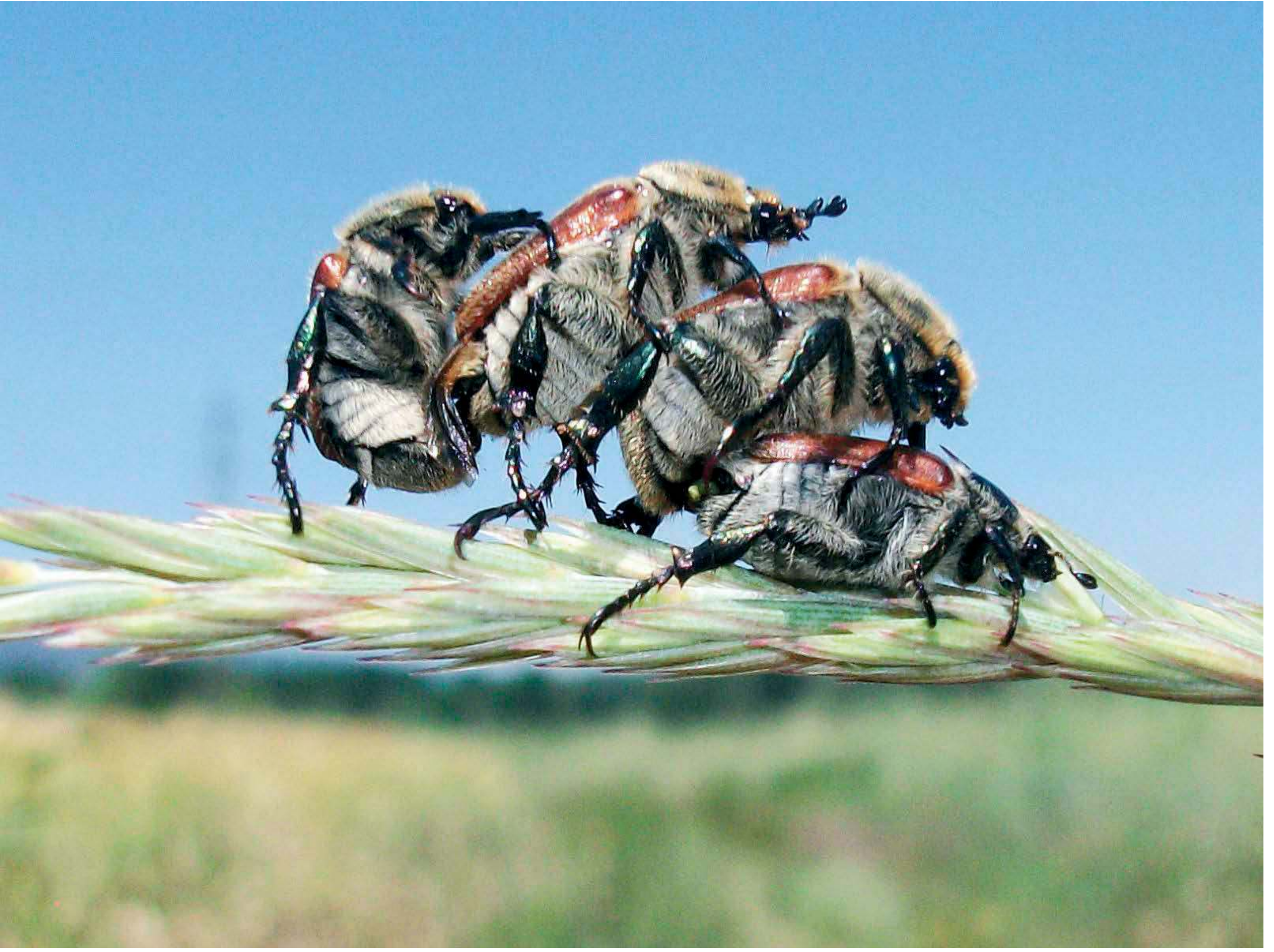
YAZI **GÖKHAN TAN** FOTOĞRAFLAR **NURİ DİLEK**

Taklacı güvercin besleyenler tarafından yaralanan şahin, tedavisinin ardından doğaya salınıyor. Tedavi masrafları tarafımdan üstlenildi (karşı sayfada). Gezer sistem patozlar gücünü traktörün kuyruk milinden bir şaft vasıtasıyla alır. 1800 devir/dakikada dönen bıçaklar, kurumuş buğday başaklarını parçalayıp eleğe gönderir. Bu elekte de buğday ve saman ayrılır. Saman römorka atılırken buğday taneleri de patozun üzerindeki 1,5 ton kapasiteli ambara yönlendirilir. Bu ambardan da çuvallanarak değirmene götürülür. Bu tür fotoğraflar gün doğumundaki yumuşak, düşük açılı ışıkta çekilmez. Çünkü çiftçi o saatte işe başlamaz. Sebebi de tarlada çiy, yani nem olmasıdır. Patoz ıslak buğday saplarını dövüp harman edemeyeceğinden çiyin kalkması beklenir. Harman saat 10, 11 gibi başlar (altta).

Kütahya Tavşanlı'da yaşayan Nuri Dilek (34), fotoğraf tutkusu kadar kişisel hikâyesi de zengin bir fotoğrafçı. FotoAtlas'a gönderdiği mektubun girişinde kendisini, "Ben Kütahya'dan Nuri. Çiftçi oğlu çiftçiyim. Toprağı pulluk ile sürer, mibzer ile ekerim, manda ve ineklerin önüne yem döker, sıcak havada balya taşırım, pancarları sularım sonra da römorka sarıp fabrikaya teslim etmeye giderim" sözleriyle tanıtmış.

Dilek, fotoğraf çekmeye 12 yaşındayken, inşaatı devam eden evlerinin görüntülerini Şırnak'ta askerlik yapan ağabeyine gönderebilmek için başlamış. "O makineye film taktırmak ve içindeki filmleri banyoya vermek, yeni piller almak ayrı bir macera idi" diyor ve şöyle devam ediyor: "Biz çocuklar ve köyün yeni gelinlerine 'harmanlık hak' verilirdi. Arpa buğday hasadında çalışan yeni gelin ve çocuğa evin annesi günlük 50 kilo buğday verir. Aslında bu bir yemdir. Yarınki iş gününde evin gelini veya çocuğu daha hırslı çalışsın diye. Bu buğdaylar diğerlerinden ayrı bir yerde biriktirilir. Evin babasına kesinlikle çaktırılmaz. Veren ve bilen anamız. Bu buğdaylar 10 çuval olduğu zaman Veysel Elmas'a gidip at arabasını çıkarmasını isteriz. Baba evde yokken yaşlı Veysel at arabasına bize verilen buğdayları alıp, kendininmiş gibi değirmene satar, parasını da saklıca bize verirdi. Hah işte ben bu para ile analog fotoğraf makinesinin filmlerini banyoya verir, yeni film ve pil taktırırdım."

Dilek, artık kompakt bir fotoğraf makinesi kullanıyor. Doğada uzun yürüyüşler yapmayı seviyor ve bu makineyi hiç yanından ayırmıyor. Son 10 yılda 70 bin civarında fotoğraf çekmiş. Seçtiği kareleri Atlas'a gönderirken şu notu da yazmış: "Benim fotoğraflarım, piksel ve kompozisyon yönünden hatalı olabilir. Ancak 50 gramlık serçe kuşunun kursağından 1 kiloluk inci taşı çıkmaz." Dilek'i tebrik ediyor ve çalışmalarında başarılar diliyoruz ●

Haziran ve temmuz ayının gelmesiyle haşereler en hareketli dönemini yaşar (karşı sayfada). Son derece obur beyaz hindiler önüne gelen her şeyi gagalıyordu. Bir de baktım ki hindilerin güdülmesinde anneme yardım eden "eli sopalı" birisi var. Bu, kızım Billur'dan başkası değildi (üstte). Arazide gezerken büyük sulama kanalının yanından geçiyordum. Acısından dolayı sesi "detone" olmuş kurbağayı gördüm. Yılana sol arka bacağını kaptırmıştı. Yaklaşık 50 dakika sonra kurbağa artık yılanın midesindeydi (solda).

1

2

3

1) Kanal kenarlarındaki ısırgan otlarını mesken tutmuş dikenli tırtıllar.

2) Zekâları ve hırsızlıkları ile ünlü kargalar arka bahçedeki ağaçtan cevizleri çalıp gagalarıyla parçalayıp açıyorlar.

3) Örümcek, ağına düşmüş sineğe zehrini zerk ediyor, iç organları püre olan sinek yenmeye hazır.

4) Çayırda sıcaktan bunalan mandalar çamur banyosunda. Böylece bit ve kenelerden de kurtulmuş olacaklar.

5) Sabah saat sekizde köpeklerin havlaması ile uyandım. Sansar, komşunun güvercinlerini telef edince o da ardına köpekleri takmış. Evimin arkasındaki ağaç dallarında yarım saat dinlenen hayvan, arka bahçede hızla gözden kayboldu. Sivri ve kanlı dişleri, işlediği suçtan sebep “kaba kaba” soluk alıp verişi ve parıldayan tüyleri halen gözümün önünde.

YENİ MODELLER YAZ 2018

Zamanı kaydet

Markalar farklı fiyat ve özellikteki ürünlerle fotoğraf makinesi seçeneklerini giderek çeşitlendiriyor. Bu arada video özelliği hemen hemen her makinede daha da iddialı hale geliyor.

YAZI SERVET DİLBER

Canon EOS M50 *Küçük dev*

CANON TARAFINDAN giriş seviyesi M serisi fotoğraf makinesi olarak belirtilen M50 yeni DIGIC 8 işlemcisini kullanıyor. 24.1 megapiksel (MP) APS-C modelle saniyede 24 kareyle 3840x2160 video veya saniyede 60 kareyle 1080p video çekmek mümkün. Dokunmatik OLED optik vizör ile otomatik netleme yapılabiliyor. Dual-Pixel aşama tespitli otomatik netlik (AF) özelliği de sunulurken dönebilen ekran özellikle vlogger'lar için işlevsel. 720p çözünürlükte saniyede 120 kareyle ağır çekim video, yeni sessiz çekim modu, Wi-Fi, Bluetooth ve NFC bağlantısı diğer detaylar arasında.
Öte yandan, 4K video çekim özelliği beraberinde bir handikap da getirmiş durumda. Bu da 4K için küçük kalan sensörün 1.6X kırpmaya sebep olması. Ek olarak, 1080p videolar ile çalışırken Dual Pixel AF 4K ile çalışmıyor. Gövdesinde optik sabitleme de sunmayan ürün bu özellik için lens ve dijital sabitlemeye bağlı kalıyor.
Yeni modelde daha önce 49 olan Dual Pixel AF noktası 99 noktaya çıkartılmış. ISO aralığı ise 100-25,600 iken moda göre bu değer 51,200'lere çıkabiliyor. Art arda saniyede 10 kare yapılabilirken, sürekli otomatik odaklanmalı art arda çekimdeyse bu değer saniyede 7.4 kare olarak karşımıza çıkıyor. Harici 3.5 mm mikrofon girişi ve çekim sırasında da kullanılabilir HDMI çıkışı sunulurken bir adet mikro-USB portuna da yer verilmekte.
Fotoğraflarınızı paylaşmak için, Camera Connect uygulamasıyla en sevdiğiniz görüntüleri kameranızdan telefonunuza anında aktarabilir, çektiklerinizi telefonunuzda görüntüleyebilir veya çekimler yapabilirsiniz.
EOS M50'nin pil ömrü ise yaklaşık 235 kare. Bu makinenin zayıf tarafı. Cebinizde veya çantanızda yedek pilleri eksik etmeyin.

Panasonic Lumix DC-G9 *Kullanıcı dostu*

TÜRKİYE PAZARINDAN fotoğraf makinesi kategorisinde birkaç yıl önce çekilen Panasonic, Lumix serisine yeni bir model ekleyerek seriyi zenginleştirmeye devam ediyor. Yeni duyurulan Panasonic Lumix G9, profesyonellere hitap eden bir makine olma özelliği taşıyor.
20 megapiksel Live MOS sensör taşıyan yeni makine, mekanik perde modunda saniyede 6 ve 12 kare çekebilirken elektronik perde moduna geçildiğinde sürekli netleme yaparak saniyede 20 kare fotoğraf çekebiliyor.
1 milyon 40 bin noktalı, çok açılı LCD ekran gövdenin arkasında bulunuyor. Buna ek olarak gövdenin tepesinde de DSLR makinelerde gördüğümüz tarzda LCD ekran yer alıyor.
Micro Four Thirds lenslere sahip kamera görüntü sabitleme sistemini de barındırıyor. Video tarafında ise saniyede 60 kare hızında 4K video kaydı yapabiliyor. High-Res modu ise çözünürlüğü 80 megapiksele kadar çıkan fotoğraflar çekmeye izin veriyor. Bu modda arka arkaya dört adet fotoğraf çekiliyor, sensör her seferde farklı bir yöne kaydırılıyor, bu da görüntünün daha da genişlemesini sağlıyor.
Neredeyse bütün makinelerde standart hale gelmeye başlayan çift SD kart yuvası bu üründe de var. İster çektiğiniz fotoğrafları aynı anda iki karta yazarak yedekleme yapın, ister iki kartı arka arkaya kullanarak depolama alanınızı genişletin.

Leica CL *Pahalı zevk*

LEICA 1973'te, fotoğrafçıları kendi ürünleriyle tanıştırmak için kompakt gövdeli, nispeten düşük fiyatlı bir kamera tanıtmıştı. Minolta tarafından üretilse de yüksek Alman standartlarına sahip bu kamera Leica CL-a idi. Tarih tekrar ediyor, Leica kendi yüksek standartlarında nispeten düşük fiyata kompakt gövdeli aynasız bir kamera olan CL'yi tanıtıyor. Yine amaç açık: Leica'nın özelliklerini görece düşük fiyata yeni nesil fotoğrafçılara tanıtmak.

Leica CL'nin çıkışıyla Leica makinelere APS-C formatında bir makine daha eklenmiş oldu. 24.2 megapiksel APS-C sensörü, 2.36 milyon nokta EVF ve Leica'nın

aynasız L bayoneti ile yeni Leica CL, kâğıt üzerinde benzer ürün grubundaki makinelerden üç kat daha pahalı. Neden? Gövdenin önündeki kırmızı nokta her şeyi açıklıyor. Orijinal CL'den farklı olarak, bu yeni model Almanya'da bir araya getirildi.

Leica, bu yeni makinenin yeteneklerini tartışmaya ilk olarak CL'nin vizöründen başlıyor. EyeRes elektronik vizörün, gözün algıladığı eşikten daha düşük bir gecikme süresine sahip olduğu belirtiliyor.

ISO 50 bin seviyesine kadar çıkabilen ve 14 stop dinamik aralık sunabilen fotoğraf makinesi, 4K çözünürlükte saniyede 30 kare video çekebiliyor. Deklanşör hızları 30 sn -1 / 8000 arasında. Fotoğrafçının çekim sırasında ihtiyacı olacak tüm kontroller kameranın üst tarafında. Bu sayede tek bölgeden dikkati vizörden ayırmadan ayarları yapmak mümkün.

Olympus PEN E-PL9 *Her zaman yanınızda*

AYNASIZ MODELLER üreten Olympus, PEN E-PL9 modelini çıkardı. Siyah, beyaz ve kahverengi olarak üç farklı renkte çıkan makine 4K videosuyla fark yaratma iddiasında. E-PL9'da vizör bulunmuyor, harici olarak elektronik bir vizör flaş kızağına takılarak kullanılabilir. Bluetooth kablosuz bağlantı teknolojisi de akıllı telefonlara rahat şekilde bağlanabiliyor.

Olympus'un sevilen retro tasarım dilini devam ettiren PEN E-PL9, Live MOS (MFT) sensöre sahip, 16 megapiksel CMOS sensör TruePic VIII işlemci kullanıyor ve gövdesinde üç eksenli görüntü sabitleyici kullanıyor. Küçük de olsa eklenen dahili flaş ihtiyaç durumunda kullanışlı olabilir. Özçekim yapma meraklılarının işini kolaylaştıracak bir ekran tasarımı uygulanmış. Objektif fotoğrafçıya dönükken ekran da aşağıya ve öne doğru hareket edebiliyor. Gövdede HDR özelliği, sessiz deklanşör, 350 fotoğraflık pil ömrü, elektronik zoom kullanılmazsa, 140 dakikalık video kayıt ömrü, 4K Time Lapse yapabilme, 1/16.000'lik elektronik enstantane hızı diğer özellikler.

Bu makine, birçok fotoğraf meraklısını heyecanlandıracak bir ürün değil ancak akıllı telefonla kıyaslandığında üstün bir performans gösterebilir ve şık bir kamera isteyen blog'cuların ve yeni fotoğraf çekmeye başlayanların artan ihtiyacına cevap verebilir.

Sony Alpha a7 III *Bütçe dostu*

SONY, BU ZAMANA kadar ürettiği makineler arasında fiyat/performans açısından bakıldığında en uygun ürünü duyurdu. Önceki model tam kare Sony makinelerin yüksek ISO ve video performansı sebebiyle birçok kullanıcı Canon ve Nikon gövdelerini satıp bu makineleri tercih etmişlerdi. Sony, Alpha A7 grubu makinelerinin çözünürlüğünü artırmaya hevesli gözükmüyor. Üçüncü nesil gövdenin de çözünürlüğü 24.2 milyon piksel.

Bu çözünürlük esasında birçok profesyonel çalışma için yeterli. Bu yeni makinede 15 duraklık dinamik aralık sunan 24.2 MP arkadan aydınlatmalı Exmor R CMOS görüntü sensörü bulunuyor.

Önceki modele göre 1.8 kat daha hızlı BIONZ-X işlemcisi bulunan makine çift SD kart slotu, USB-C portu, microUSB portu, HDMI, Wi-Fi, NFC ve Bluetooth ile geliyor. Sony A9'da bulunan 693 nokta otomatik odaklanma sistemi de yeni makinede yer almış. Fotoğrafın dışında 4K HDR video çekim özelliği de bulunan fotoğraf makinesi için üretici firma, Z serisi pili sayesinde herhangi bir aynasız kameraya göre en uzun pil ömrünü sunduğunun altını çiziyor. Sony'de standart haline gelen full HD'de 120 fps slow motion seçeneği a7 III modelinde de bulunuyor.

Tam çözünürlükte saniyede 10 kareye kadar fotoğraf çekebilen gövde quad VGA OLED vizör ile fotoğrafları çekerken kadrajı izlemeyi de kolaylaştırıyor. Çekim ortamında floresan veya yapay ışıklandırmanın bulunması halinde kullanıcılar, a7 III'ün ışığın frekansını tespit edip çekilen görüntüler üzerindeki etkisini minimize edecek şekilde zamanlamasını sağlayan Anti-flicker fonksiyonunu devreye sokabiliyor.

Pentax K-1 Mark II *Gecelerin efendisi*

PENTAX, uzun yıllar kullanıcılarını beklettikten sonra satışa sunduğu tam kare sensörlü ilk modeli olan K-1'i yeniledi. Yeni tanıtılan K-1 Mark II, PRIME IV görüntü işlemcisi ve 36.4 megapiksel sensörü ile ISO'yu 819.200'e çıkarmış. Ayrıca güncellenmiş görüntü işleme parametrelerinin daha iyi renk reprodüksiyonu, özellikle de mavi ve yeşil tonları sunduğunu söylüyor. Pentax tarafından geliştirilen Piksel Kaydırma Çözünürlüğü Sistemi II, el titremesinden kaynaklanan hareketleri ölçüyor, daha sonra dört kareyi yüksek çözünürlüklü bir görüntüde yakalayıp birleştiriyor. Bu yüksek çözünürlüklü modu tripodsuz olarak kullanabilme özelliği sağlıyor.

Toz geçirmez, hava koşullarına dayanıklı yapıya sahip sağlam magnezyum alaşımlı gövde, yüzde 100 görüş alanına sahip optik vizör, GPS verilerini kameranın SRII mekanizması ile birleştirerek gök cisimlerinin izlenmesini ve fotoğraflanmasını kolaylaştıran Astro Tracer ve çeşitli çekim açılarına uyum sağlamak için esnek bir eğim sağlayan LCD monitör diğer özellikler. Full HD çözünürlükte saniyede 30 kare video çekebilen makine, fotoğraflardan 4K Time-Lapse videolar oluşturabiliyor. Sensörden beş eksende görüntü sabitleme yapabilmesiyle de öne çıkan fotoğraf makinesi, 5 stop pozlandırma avantaj sağlayabiliyor.

GPS alıcısı, pusula, yön algılayıcıları ve objektiflerden gelen bilgileri birleştirerek K-1 Mark II, yıldızların gece gökyüzünde ne kadar hızlı hareket edeceğini ve hangi yönde hareket edeceğini belirleyebiliyor. Daha sonra, hareketlerini önlemek için sarsıntı azaltma sistemini kullanabiliyor ve normal olarak yıldızların uzun pozdan kaynaklanan hareket izlerinin oluşmasına neden olmadan uzun pozlama sağlıyor. Sonuç olarak iyi ve sağlam bir tripodun haricinde herhangi bir aksesuara gerek duymadan, bir astrofotograf makinesi olarak daha iyi fotoğraflara ulaşmayı sağlama iddiasında.

Fujifilm X-H1 *Fotoğraf mı, video mu?*

FOTOĞRAF MAKİNELERİ video çekmeye başladığında bu özellikleri sürekli artırıldı, yeni yetenekler eklendi. Fujifilm tarafından baktığımızda özellikle video ile öne çıkan bir makine yoktu.

Gövdede 24.3 megapiksel APS-C X-Trans CMOS III sensör bulunuyor. Sensörü güçlü X-Processor Pro işlemci ile destekleyen Fujifilm, bu modele 5 eksenli görüntü sabitleme özelliğini de yerleştirmiş. Elektronik perde ve EFCS sistemiyle gelen X-H1'de 4K çözünürlüğünde 30 ve 24 FPS video çekimleri gerçekleşebiliyor.

Çift SD kart girişi sayesinde X-H1 ile video çekilirken kartlardan birinin dolması halinde herhangi bir kesinti yaşanmadan diğerine geçiş yapılıyor. Full HD çözünürlükte saniyede 120 FPS çekim imkânı da sunan X-H1'de geniş bir düzenleme desteği sağlayan F-Log desteği veriliyor. 4K videoları yaklaşık 16 dakika boyunca çekebilen X-H1'de kulaklık girişi de bulunuyor.

ISO 200-12.800 aralığında aktif olarak kullanım imkânı sunan Fujifilm X-H1'de 3 inçlik 1.04 milyon nokta hareketli bir dokunmatik LCD ekran var. Böylece kullanıcılara rahat bir kullanım imkânı sunan X-H1, 3.69 milyon noktalık elektronik vizörüyle öne çıkıyor.

Bu yeni makine artık standart olan Wi-Fi ile Bluetooth bağlantılarına sahip. Kullanıcılar, bu sayede X-H1'i akıllı telefon ile tabletler üzerinden uzaktan kontrol edebiliyor. Magnezyum alaşımlı bir gövdeye sahip olan X-H1, toz ve suya karşı da dayanıklı. Elektronik perde ile saniyede 14 kare seri çekim yapabilen X-H1'in hızı mekanik perdede 8 kareye iniyor.

Rylo Kamera *360 derece çek*

EKİBİ INSTAGRAM ve Apple'ın eski mühendislerinden oluşan Rylo, video paylaşım ve fotoğraf çekimlerdeki sorunları ortadan kaldıracak olan Rylo 360 Derece Kamera satışını başlattı. Kamera, 208 derecelik görüş açısına sahip iki lens ile 360 derece video çekimi yapabiliyor. Saniyede 30 kare kayıt yapabilen kamera 4K çözünürlükte ve F2.8 diyafram açıklığına sahip. Asıl önemli olan özelliği kamerada sinematik görüntü sabitleme olması. Sadece pahalı kameralarda olan, stabilizasyon ile elde yapılan çekimlerde oluşan titreşimi/sallantıları ortadan kaldıran kamera, iyi sonuçlar verebiliyor. Özellikleri ve diyafram açıklığına bakılacak olursa diğer kameralara nazaran geride kalabilir ancak bu özelliğiyle çoğu kameranın önüne geçeceği kesin.

Ayrıca kamera ile 6K çözünürlükte 360 derece fotoğraflarda çekebilen kamera ile videolar iki farklı formatta paylaşılabiliyor. Entegre Rylo uygulaması da düzenleme süresini oldukça kısaltıyor. Kamerayı sadece bir kablo ile telefonunuza bağlayıp bilgisayar başında zaman harcamadan telefondan düzenlemeler yapmak mümkün. Videoları Instagram, Facebook veya arkadaşlarınızla doğrudan paylaşabilirsiniz. Sadece aksiyonlu anları takip eden "Follow" isimli bir mod sunan uygulama, buna ek olarak TimeLapse moduna da sahip.

SEYYAH
KOLEKSİYONU
SS18

1 9 1 7